

LIETUVOS KARIUOMENĖS LAIKRAŠTIS = EINA TRIS KARTUS PER SAVAITĘ

Gyvenamojo momento reikalavimai

Gyvenamasis momentas iš visų tautiečių reikalauja rimties, susiklausymo, ryžtumo, darbo ir nuolatinio pasišventimo valstybės idealui. Šie reikalavimai yra tos pagrindinės sąlygos, kurių laikydamiesi mes galime laimingai išlikti niekieno nepalieti ir neįpajauti į mus tesioginiai neliečiančius didžiųjų kaimynų kivirčius. Niekam nekaišiodami pagalių į ratus, mes kariaujančių kraštų atžvilgiu laikomės ir laikysimės visiško bešališkumo. Tai pats naudingiausias mūsų valstybės kelias. Tačiau tuo keliu privalo eiti ne tik mūsų politikos vadovai, bet ir visi tautos nariai. Mes visi ne tik savo darbais, bet ir mintimis turime būti toli nuo kokių nors simpatijų ar antipatijų kariaujančių kraštų atžvilgiu. Visuotinio bešališkumo šiandien iš mūsų reikalauja Lietuvos valstybės pagrindiniai ir gyvybiniai interesai.

Kad visoje tautoje reikštųsi bešališkumas, mes visi turime valstybės viduje išlaikyti rimtį ir drausmę. Netenka niekam stebėtis, kad šiandien visur ypačiai aštriai keliamas drausmės reikalas. Visuomenės drausmė turi būti kieta ir sąmoninga. Juk faktiškai gyvename karo metą, tad ir visų mūsų drausmė privalo būti kariška, nežinanti jokių išimčių ir išsisukinėjimų. Vieno ar kito visuomenės nario nedrausmingumas šiandien gali sudaryti daug didelių painiavų visai valstybei. Drausmė ir visuomenės rimtis šiuo metu mūsų visų turi būti statoma kur kas aukščiau už visus mūsų kasdieninius siekimus, kurie dabar savaimė nukeliami į antrą eilę. Vienos ar kitos visuomenės grupės siekimai šiandien turi nusilenkti bendram visos valstybės siekimui, nusistatymui ir tikslui. Jeigu mes ir anksčiau dažnai pabrėždavom visuomenės rimties ir drausmės reikalingumą, tai šiuo metu jis išskyla pats savaimė, kaip būtina mūsų tautiškumo ir valstybingumo sąlyga.

Tačiau visuomenės rimtis ir drausmė yra ankštai surišta su mūsų visų susiklausymu, sugyvenimu ir tikru vieningumu. Mažai tautai susiklausymas yra reikalingas visados, juo labiau jis reikalingas šiandien. Mes turime užmiršti visus tarpusavio skirtumus, o jų vietą privalo užimti tik visiems bendri tautos ir valstybės reikalai. Anksčiau mūsų leistas liukšusas, būtent, visuomenės grupinis skirstymasis šiandien turi išnykti. Taip pat turi išnykti vienu kitais nepasitikėjimas ar nepasitenkinimas. Šiandien visi tautiečiai turime sudaryti tvirtą, vieningą, atsparią kaimą, nes dabar labiau, kaip kitados, mes privalome suprasti, kad mūsų vienybėje yra mūsų tautos galybė.

Kitas mūsų tautos galingumo šaltinis yra mūsų įtemptas, konkretus ir ištvėrimingas darbas. Bet koks tinginiavimas, apsileidimas ar nesąžiningas pareigų atlikimas šiandien yra kuo griežčiausiai smerktinas. Tai kirminai, kurie turi būti išnaikinti. Visai tautai reikia kuo labiausiai įtempti visas darbo jėgas, kad galėtume užpildyti tas spragas, kurias mūsų įvairių sričių gyvenime padarė einantis karas. Jaučiame, kad šiuo metu mūsų vidaus rinkoje šio to trūksta, žinome, kad įstaigose, įmonėse ir žemės ūkiuose sumažėjo darbo jėga, tačiau nuo to neturi nukentėti nė mūsų pramonės produkcija, nė valstybės administracinis darbas, nė žemės ūkio gamyba. Visi tie, kurie šiandien dar nėra pašaukti kariuomenėn, turi atlikti ne tik savo kasdieninius darbus, bet jie turi padirbti ir visus darbus tų, kurie Tėvynės pašaukti po ginklu. Todėl šiandien ypačiai reikia mums visiems išplėsti darbo tempą ir našumą, kad nesustingtų nė viena valstybinio ar privatinio gyvenimo sritis.

Bet, kad mūsų visų sričių produkcija nesumažėtų, mes turime parodyti kuo daugiau pasišventimo. Reikia visiems pasišvesti, susikaupti ir savo jėgas pašaukti tiems reikalams, kuriuos šiandien iškelia valstybė ir bendras tautos gėris. Nuoširdus pasišventimas ir pasiukojimas yra sena lietuvių savybė. Šiuo metu reikia, kad toji savybė itin stipriai būtų iškelta visame mūsų gyvenime. Turime giliai suprasti ir išsąmoninti, kad dabar ar mes dirbame fabrike, ar įstaigoje, ar privačiame ūkyje, dirbame ne darbdaviui, bet valstybei ir visuomenei. Todėl mūsų visų pasišventimas ir savo darbo jėgų įtempimas reikalingas ne kam kitam, o tik valstybės gerovei, kad visur būtų pašalinti arba bent ligi minimumo sumažinti pasireiškę kai kurie gyvenimiški trūkumai.

Šios visos gyvenamojo momento iškeltos mūsų pagrindinės pareigos mums visiems yra pirmosios. Bet be jų gyvenamasis momentas iškelia mums ir kitų svarbių reikalavimų. Tai, būtent, iškeliamas reikalas visiems tautiečiams imtis aktingo valstybės apsaugos darbo. Kiekvienas tautietis šiandien privalo būti karys. Jis turi būti pasiruošęs karys ne tik kautynių laukui, bet ir visur ten, kur reiškiasi negerovės. Ypačiai visuomenė turi būti aktinga kovoje su visais vidaus priešais, įvairiais sabotažnikais ir mūsų valstybinio gyvenimo graužikais. Juos mes negalime slėpti ar ramiai žiūrėti ir jų varomą nusikalstamą darbą. Visus vidaus priešus, kurie nori mūsų Tėvynę sprogdinti, mes turime persekioti, aiškinti, trukdyti jų užgaidas ir juos pačius perduoti valstybės vidaus saugumui.

įstaigoms. Šis darbas yra savanoriškas, būtinas ir yra tiek pat reikšmingas, kaip darbai tų, kurie šiandien pašaukti į Tėvynės gynėjų eiles.

Visuomenė šiuo metu turėtų vėl sukurti materialiai ir morališkai remti mūsų ginkluotas pajėgas. Ginklų vajaus banga vėl turėtų įsisiūbuoti visame krašte. Todėl mūsų visuomeninėms organizacijoms šiuo metu reikėtų imtis itin stiprios kariuomenės ginklavimo ir rėmimo akcijos. Visame krašte šiam reikalui turėtų susidaryti komitetai arba jų pareigas galėtų atlikti tie patys komitetai, kurie vedė šiemetinį ginklų vaju. Kariuomenės stiprinimo akcija dabar galėtų būti platesnė, būtent, iš visuomenės aukos turėtų būti priimamos ne tik pinigais, bet ir kitais daiktais: tvarstomąja medžiaga, drabužiais, ypačiai maistu ir t.t. Turint galvoje, kad mums tenka priglauti ir išmaitinti tam tikrą skaičių internuotos lenkų kariuomenės, tą mūsų vyriausybės pasiimtą žmoniškumo pareigą kaip tik galėtų palengvinti pati visuomenė, ypačiai ūkininkai, kurie šiam tikslui galėtų paaukoti didesnę kiekį žemės ūkio produktų. Paskiri ūkininkai čia ne kažin kiek nukentės, tačiau valstybei tai būtų rimta ir visais atžvilgiais naudinga parama.

Baigdami šias pastabas, norime pabrėžti, kad mūsų visuomenėi gyvenamojo momento iškeltus reikalavimus reikia vykdyti juo stropiausiai ir sąžiningiausiai, nesigailint nė savo darbo, nė jėgų, net nė medžiaginių išteklių. Gyvendami karo meto sąlygomis, mes turime atsisakyti nuo daugelio nebūtinų ir nepirmaeilių dalykų. Šie dalykai, teisingiau, mūsų užgaidos turi užleisti vietą bendram visos tautos ir valstybės tikslui, bendram valstybės labui, taigi, ne kieno kito, o tik Valstybės gerovei, nes visiems mūsų tautiečiams Lietuvos valstybė yra ne priemonė gyventi ir turtėti, bet Tėvynė mums yra visų darbų aukščiausias idealas.

Didžiojo sargyboje

Gimtosios šalies saugumas tūkstančius Lietuvos rinktinių atsargos vyrų vėl pašaukė prie ginklo. Mes čia susirinkome ne kokiam savo patogumui ar pramogai. Mūsų didi ir kilni pareiga budriai saugoti Tėvynės sienas, kai tuo tarpu mūsų kaimynystėje vyksta naujas šių dienų karas, ir ginklu nubrėžiamos naujos didžiųjų Europos galybių sienos.

Šiomis istorinėmis dienomis ir valandomis stovėdami didžiojo krašto saugumo sargyboje, mes visi, kariai ir vyrai, turime griežtai, nuoširdžiai ir kantriai vykdyti savo kilnią pareigą, kaip narsiam, kultūringam ir doram kariui kad elgtis pridera. Kada kada, bet šiuo metu, žymiai mūsų krašto vyrų daliai susirinkus po karinėmis pulkų vėliavomis, iš tikrųjų iš kiekvieno mūsų pasielgimo sprendžiama ir apie visą mūsų kariuomenę, apie visą tautą. Kiekvieno mūsų ir kiekvienam žingsnyje matomo kario drausminga, tvarkinga ir žvali išorinė išvaizda, kariški, kultūringi elgesiai ir gyvai, žvitriai vykdomi visi darbai — kiekvienam prašalaičiui ar paniurusiam skeptikui iš visuomenės tarpo aiškiai parodys mūsų kariuomenės ir tautos karinį, vyrišką subrendimą, tvarką, drausmę ir sklandų darbą didžiojo Tėvynės sargyboje. O tuo tarpu kiekvienas netvarkingumo, apsnūdimo ir nedrausmingumo pavyzdys mestų

ALG. GIEDRIUS

Tą vakarą rugsėjo tylų,
Rudens lietui taip nykiai krapnojančiam,
Staiga jūs, mūsų tūkstančiai vyrų,
Kaip vienas šokot ant kojų!

Jūs traukėt keliais ir arimais
Per tą žemę tėviškės mielą,
Kad tie tolimi patrankų rimai
Nebūt baugūs tėviškės sielai.

Kaip broliai visi, kaip šeimyna,
Išaugot pulkais jūs tą naktį.
Vėl ginklo draugai ir kaimynai
Skuba žalsvą mundurą segtis.

Tiesios eilės ir voros jūs ilgos
Išsitiesė per Lietuvą šventą —
Mūsų žemė jau šiauštasi ginklais
Ir trokšta vien laisvėj gyventi!

Mes nenorime svetimo ploto,
Nepažįstame keršto ir melo,
Bet kas mūsų aukomis nuklota —
Tai dėl to vien mes budim, gyvenam!

Mes kantrūs, ryžtingi ir ramūs
Šiandien budim ir žvelgiam į tolį,
Šiandien tvirtas Tėvynės mūsų namas
Priglaus priešą ar vargusį brolių...

šešėlių mūsų ginkluotojai pajėgai ir jos didžiausiai rėmėjai ir kūrėjai — lietuviškajai visuomenei.

Suprantama, kad eilę metų atsargoje buvusiam vyrui sunkesnės yra pirmosios dienos, kad jam iš karto viskas taip sklandžiai nevyks, tačiau ir čia svarbiausia nuoširdus noras ir pastangos prisitaikyti prie kieto, karinio gyvenimo, lauko aplinkybėmis.

O tu, senesnis karys, turėjęs progas budėti šio antrojo pasaulinio karo dienomis tikrosios karo tarnybos sargyboje — nesididžiuk prieš savo vyresnįjį, atsargos brolių, bet iš pirmosios dienos būk jo geriausiu bičiuliu ir patarėju karo tarnybos, mokslo ir gyvenimo smulkiuosiuose reikaluose. Šia proga jūs, atsargos karių tūkstančiai iš visų mūsų visuomenės sluoksnių, padėkite visas pastangas, kad savo tarpe nematytumėte tų kartais menkesnių netvarkos ar pilietinio ir karinio neišauklėjimo pavyzdžių, kurių kartais tarėtės matą karių tarpe, kai žiūrėjote į mūsų kariuomenę iš savo ankstesnio civiliškojo gyvenimo taško.

Taigi, visi ir visur pavyzdingai, budriai ir griežtai budėkime didžiojo Lietuvos žemių sargyboje. Ši didi ir atsakinga pareiga tebūna kiekvieno mūsų uniformuoto vyro tikrasis pasididžiavimas, o visos mūsų tautos laisvo ir savarankiškojo gyvenimo tikrasis saugumo, rimties ir pasitikėjimo laidas.

PAŽINKIME TANKUS

Didysis karas, kuriame 1916 m. rugsėjo 15 d. ties upe Somme pirmą kartą istorijoje buvo panaudoti tankai, davė naują ir iki to laiko nebūtą puolamąjį ginklą, kuris diena iš dienos tobulėjo ir jų skaičius sparčiu žvilniu daugėjo.

1918 m. pabaigoj Antantės valstybės turėjo prigaminusios apie 7000 tankų ir buvo numatyta jų pagaminti per 20.000. Tokie dideli skaičiai rodo, kiek daug dėmesio buvo kreipiama į tankus. Didžiojo karo paskutinės operacijos jau neapsiėjo be tankų panaudojimo, kuriose jie turėjo lemiamos reikšmės.

Po Didžiojo karo tankų statyba nesustojo, bet, atvirkščiai, ji išstobulėjo ir visos didžiosios valstybės tūkstančiais statydinasi naujausių pavyzdžių tankų.

Įvairiose valstybėse naujai sukurtose motomechanizuotose divizijose dažniausiai pagrindą sudaro šarvuočiai. Tokios divizijos puolamasis kumštis svarbiausia ir yra tankai.

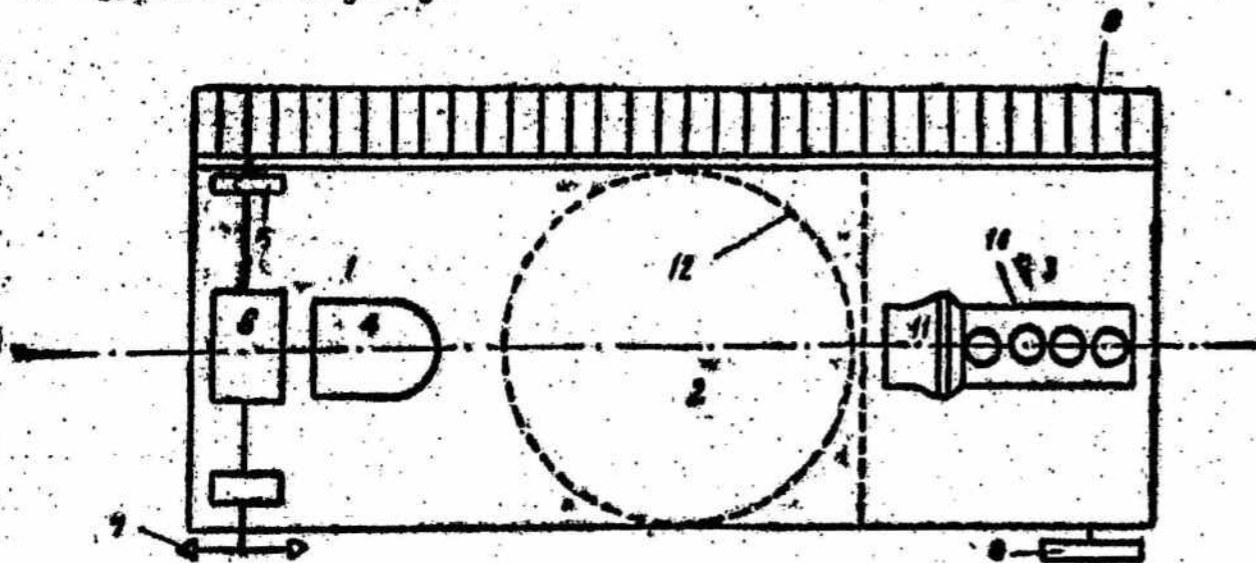
Karas Ispanijoje, Japonų-Kinų karas, neseniai buvęs ginkluotas konfliktas Tolimuose Rytuose rodo, kad tankų puolimas, nors sudaro galingą puolamąjį kumštį, bet gerai organizuotos prieštankinės ugnies yra sulaukomas, o patys tankai net visai sunaikinami.

Kiekvienas kovotojas turi gerai pažinti kaip kovoti prieš tankus ir kaip juos sunaikinti. Pasaulyje nėra nenugalimo ginklo. Kiekvienam naujai išrastam ginklui žmogaus protas tuojau suranda priemonių ir būdų jį sunaikinti. Viskas priklauso nuo kovotojų drąsos, ištvermės, pasiryžimo ir mokėjimo kovoti. Norėdami nugalėti tankus, turime juos gerai pažinti. Mes turime gerai žinoti ne tik jų taktines, bet ir technines savybes, nes tai mums palengvins kovą su jais.

Bendros žinios

Kiekvienas tankas susideda iš 5 pagrindinių dalių: 1) tanko šarvų ir ginklų, 2) variklio, 3) transmisijos (perdavimo mechanizmas), 4) tankų važiuoklės (pakabinimo ir vikšrų) ir 5) valdymo mechanizmų.

Tanką iš vidaus (žiūr. Br. Nr. 1) galima suskirstyti į 3 skyrius: a) šoferio skyrių, b) variklio skyrių ir c) kovos skyrių.

Br. 1

Šoferio skyriuje įrengta tanko valdymo ir variklio kontroliniai prietaisai ir šoferio sėdynė. Iš šio skyriaus tanko šoferis, sėdėdamas ant specialios sėdynės, kuri greitai pritaikoma kiekvienam ūgiui, vairuoja tanką taip, kaip jam įsako tanko komendantas. Tanko komendantas yra tanko viršininkas, kuris valdo tanką, jis nurodo tanko šoferiui važiavimo kelius, o kautynėse puolimo kryptį.

Variklio skyriuje įrengtas variklis. Variklis įrengiamas tanko šone arba tanko užpakalyje. Variklio

skyrius atitvertas nuo kitų skyrių pertvara, kad variklio išmetamos dujos nekliudytų tanko įgulai dirbti. Kovos lauke, užsidegus variklio skyriuje, ugniai užkertamas kelias persimesti į kitus skyrius. Toje pertvareje įrengti langeliai, per kuriuos visai lengvai galima prieiti prie variklio ir šalinti atsiradusius kliūtis.

Kovos skyrius yra tanko viduryje. Jei tankas didesnis, tai ir kovos skyrius didesnis ir jame telpa daugiau žmonių. Kovos skyrius pasibaigia vienu arba keliais tanko bokšteliais, kurie gali būti sukami ligi 360°. Bokštuose įrengiami ginklai, taikymo ir sekimo prietaisai ir sekimo angos. Bokštai turi dureles, pro kurias gali tanko įgula įlipti ir išlipti iš tanko. Kovos skyriuje, priklausomai nuo tanko dydžio, randasi tanko komendantas, kulkosvaidininkai, pabūklininkai, šoviniai ir sviediniai.

1. Tankų šarvai ir ginklai

a) Tankų šarvai. Tanko šarvai sudaro tanko dėžę, kurioje sumontuotas visas tankas. Atskiros važiuoklės (šassi), kaip kad turi automobiliai, tankas neturi. Šarvas apsaugoja tanko įgulą ir visą vidaus įrengimą nuo priešų ugnies, todėl jis turi būti labai geros kokybės. Šarvas gaminamas įvairiais būdais ir yra įvairios sudėties. Kiekviena valstybė, net kiekvienas fabrikas, šarvų gamybą laiko didžiausioj paslapy.

Paprastai šarvo plokštelės gaminamos iš šios sudėties: plieno C = 0,25 — 45, Mn = 0,2 — 0,28, Ni = 3,5 — 4,0, S = 0,02 — 0,06, Cr = 1,5 — 2,1 P = 0,04.

Įvairiose valstybėse tankams ir šarvuotiems automobiliams vartojama nevienodą šarvams plieną, būtent: chromnikelinį, molibdeninį, vanadinį, chrom-molibdenvanadinį ir kitokius.

Čia įdėtoje lentelėje parodytas penkių įvairių sudėčių plienas, vartojamas šarvų gamybai.

Įvairūs plienai, vartojami šarvų gamybai

Priemaišos	Nr. 1	Nr. 2	Nr. 3	Nr. 4	Nr. 5
Anglis . . .	0,28—0,35	0,26—0,35	0,35—0,45	0,45	0,25—0,35
Nikelis . . .	4,5	3,5	3,5—3,8	1,3	3,8—4,2
Chromas . . .	1,6	0,5	0,7—0,85	1,2	1,7—2,0
Vanadijus . . .	—	—	—	0,12	—
Silicijus . . .	0,4	0,2	1,5—1,3	0,35	0,6—0,8
Manganas . . .	0,5	0,5	0,4—0,6	0,5	0,3—0,5
Sierra . . .	0,045	0,045	—	—	0,02
Fosforas . . .	0,05	0,045	—	—	0,02
Molibdenas . . .	—	0,5	0,4—0,6	—	—

Šarvo pagaminimas labai sudėtingas ir reikalauja daug darbo, todėl jis labai brangiai kainuoja. Paprastai, šarvo paviršius arba visas šarvas specialiai termiškai apdirbamas, nuo ko jis įgauna atitinkamą kietumą ir kulka, pataikiusi į šarvą, subyra. Dažniausiai šarvo paviršius cementuojamas arba atitinkamai visas šarvas grūdinamas.

Lengvųjų tankų šarvai plonesni. Ir kuo tankas didesnis ir sunkesnis, tuo šarvai storesni.

Dabartiniu metu statoma tankams sąlyga, kad jie būtų kautynių lauke judrūs ir greiti. Bet ši sąlyga prieštarauja kitam labai svarbiam reikalavimui, būtent, šarvo atsparumui prieš prieštankinę ugnį. Ko šarvas storesnis, to jis prieštankinei ugniai atsparesnis, bet storesnis šarvas didina tanko svorį, nuo kurio mažėja tanko judrumas. Todėl tankų statyboje yra susidaręs dvi kryptis. Vieni stato lėtesnius tankus, bet sto-

ru šarvu, kiti greitesnius ir judresnius, bet plonesniu šarvu. Prancūzai stato lėtesnius tankus storesniu šarvu, o anglai greitesnius, bet plonesniu šarvu.

Tanko saugumui nuo prieštankinės ugnies apskaičiuoti, austrų inž. F. Heigl siūlo naudoti šią formulę: $K = \frac{V^2}{F}$. Šioje formulėje V — reiškia tanko greitį,

o F — tanko šoninį plotą. Ko didesnis tanko greitis, to saugumo koeficientas K bus didesnis, tuo pačiu tanko saugumas nuo prieštankinės ugnies didesnis.

Tanko šarvas ne visur vienodo storumo. Tanko jautresnės vietos pridengtos storesniu šarvu, o ne taip jautrios — plonesniu. Be to, stengiamasi šarvų plokšteles taip sumontuoti, kad jos būtų pasvirusios ko didesniu kampu, nes ko šarvas daugiau pasviręs, to sunkiau kulka pramušamas.

Paprastai, tanko priešakis, šoferio sėdėjimo vieta ir tanko bokštai turi storiausius šarvus; plonesnius — tanko šonai, o ploniausius — tanko dugnas ir viršus.

Geresniam atvaizdavimui kaip atsiliepia šarvų storis į tanko greitį ir svorį, pamatysime iš būdingiausių tankų pavyzdžių, priimtų didžiųjų valstybių ginklavime. Prancūzų naujas lengvasis tankas Renault, kuris ginkluotas vienu 75 mm sutrumpintu pabūkle, turi tanko priešakyje, visose jautriose vietose ir bokšte — 30 mm storumo šarvą, šonuose — 20 mm. Tanko greitis — 18,5 km/val. ir tanko svoris — 7,88 t. Tuo tarpu anglų taip pat lengvasis tankas — Vickers, kuris ginkluotas vienu 37 mm pabūkle ir vienu kulkosvaidžiu, turi šarvus: bokšte ir jautriose vietose — 13 mm, tanko šonuose — 8 mm, viršuje ir dugne — 6 mm. Šio tanko greitis — 35 km/val. ir tanko svoris — 6,65 t.

Prancūzų sunkusis tankas „2C“, kuris ginkluotas vienu 75 mm pabūkle ir 4 kulkosvaidžiais, turi šarvus: priešakyje — 45 mm, šonuose — 37 mm, užpakalyje — 22 mm ir viršuje — 12 mm. Šio tanko greitis — 12 km/val. ir svoris — 68,5 t.

Tos pačios paskirties anglų sunkusis tankas Vickers, kuris ginkluotas vienu 57 mm pabūkle ir 4 kulkosvaidžiais, turi šarvus: visose jautriose vietose ir bokšte — 25 mm, šonuose — 16 mm ir kitur — 10—12 mm. Tanko greitis — 30 km/val. ir svoris — 35 t.

b) Tankų ginklai. Tankai ginkluoti nevienodai. Jų ginklavimas priklauso nuo tanko dydžio. Sunkesnieji tankai paprastai turi sunkesnius ginklus.

Pagal ginklus tankai skirstomi į: lengvųjų ginklų (tik kulkosvaidžiai), vidutinių ginklų (mažo kalibro pabūklai) ir sunkiųjų ginklų (didesnio kalibro pabūklai, pradedant nuo 75 mm).

Tankams puolimo taikiniai paprastai duodami sunkiųjų kulkosvaidžių lizdai, prieš artilerija, tankai ir prieš gyvoji jėga. Todėl reikalaujama, kad patys tankai būtų gerai ginkluoti ir turėtų galingą ugnį. Jau Didžiojo karo metu lengvieji buvo ginkluoti kulkosvaidžiais arba mažo kalibro pabūklais, o dabar ginkluojami ir mišrai.

Dabartiniu metu įvairiose didžiose valstybėse daugiausia yra tankų, ginkluotų 37 mm pabūklais, su pradžios greičiu ne didesniu $V_0 = 460$ m/sek. Šie pabūklai jau Didžiojo karo metu buvo išbandyti ir davė gerų rezultatų, nors skaitė, kad iš šių pabūklų sėkmingai taikliai šaudė ne toliau kaip iš 900 m atstumo.

Anglų tankuose yra įrengti 47 mm ilgavamzdžiai pabūklai, kurių pradžios greitis $V_0 = 550$ m/sek. Sunkesnieji tankai ginkluoti sunkesniais pabūklais. Sakysim, prancūzų paskutinės laidos sunkusis tankas „2C“ ginkluotas vienu 155 mm pabūkle, vienu 75 mm pa-

būkle ir 4 sunk. kulkosvaidžiais. Jis drauge vežioja — 150 sviedinių pabūklams ir 10.000 šovinių kulkosvaidžiams.

Anglų sunkusis tankas VIII markės ginkluotas dvejis 57 mm pabūklais ir 5 kulkosvaidžiais. Jis drauge vežioja 208 sviedinius ir 15.000 šovinių. Prancūzų lengvasis tankas „Renault“ ginkluotas vienu 75 mm sutrumpintu pabūkle ir vežiojasi 240 sviedinių, o italų lengvasis tankas „Fiat-3000“, ginkluotas vienu kulkosvaidžiu, vežiojasi 2400 šovinių. Iš čia minimų kelių pavyzdžių matome, kokias nemažas šovinių atsargas vežiojasi su savimi tankai.

Tankuose šoviniai sudedami tam tyčia įrengtuose lizduose, kurie išdėstomi aplinkui sienas, kad ko patogiau galima būtų jais naudotis.

Pagrindinis tankuose ginklas laikomas pabūklas. Kulkosvaidžiai įrengiami tankeliuose ir ne visuose lengvuose tankuose, o sunkesniuose tankuose įrengiami mišrūs ginklai.

Tankiniai pabūklai paprastai atlieka šiuos uždavinius: a) naikina prieš tankus ir šarvuotus automobilius, pradedant nuo 1000 metrų, b) naikina prieš artileriją ir prieštankinius pabūklus nuo 800 metrų, c) naikina prieš kulkosvaidžius nuo 600 metrų, d) naikina prieš gyvąją jėgą, tai yra žygiuojančias prieš voras, susitelkusius ir išsidėsčiusius pėstininkus nuo 1500 metrų atstumo.

Ko didesnis taikinys, to iš didesnio atstumo pabūklai gali šaudyti kaunamąją ugnimi. Didžiausias kaunamosios ugnies atstumas, šaudant iš tankinių pabūklų, svyruoja ligi 1000 metrų, bet tai priklauso nuo pabūklo kalibro didumo ir taikymo įrankių tobulumo. Tankinių pabūklų praktiškas šaudymo greitis siekia 10—12 sviedinių per minutę.

Tankiniai pabūklai turi kelių rūšių sviedinius, kurie pritaikyti šaudymui atitinkamiems taikiniams. Dažniausiai tankiniai pabūklai šaudo: granata, šrapneliu arba kartečiu ir prieššarvine granata. Šrapneliu arba kartečiu šaudomi prieš gyvieji taikiniai, o prieššarvine granata, kuri turi specialią plieninę šarvui pramušti galvutę, naikinami tankai ir šarvuotieji automobiliai.

Sunkieji kulkosvaidžiai įrengiami tankuose dažniausiai oro vėsinami, bet yra tankų, kuriuose įrengti kulkosvaidžiai vėsinami vandeni. Tokių kulkosvaidžių aušintuvai paprastai apsaugomi tam tikru šarviniu lizdu, į kurį įsistato kulkosvaidis.

Kulkosvaidžių ugnimi naikinami prieš ugnies taškai (sunkieji kulkosvaidžiai) ir prieš gyvoji jėga.

Kulkosvaidžiu ginkluotas tankas naikinamąją ugnimi į ryškius, gerai matomus taikinius sėkmingai šaudo iki 400 m atstumo, o slopinamąją — iki 600—700 m.

Nei per, nei pro iš tankų nešaudoma.

Ginklai tankuose įrengiami bokštuose, iš kurių gali šaudyti aplink tanką 360° kampu. Didesniuose tankuose kulkosvaidžiai įrengiami taip pat tanko sienoje.

Bokštuose ginklai įtvirtinami keliais būdais, bet jiems statomas bendras reikalavimas, kad ko lengviausiai ir patogiau reikalinga kryptimi ginklą būtų galima nukreipti.

Dažnai esamas bokšte pabūklas ir kulkosvaidis įtvirtinami lygiagrečiai ir suderinami taip, kad vienas šaulys galėtų šaudyti abiem ginklais kartu ir kiekvienu atskirai. Be to, atjungus ginklus vieną nuo kito, pabūkle gali šaudyti pabūklininkas, o kulkosvaidžiu tanko komendantas.

(B. d.)

Ltn. Pečiūra

Valstybės apsaugos priemonės ir ūkininkai

Valstybės saugumo sumetimais šiomis dienomis vyriausybė sustiprino krašto ginkluotas pajėgas, pašaukdama dar vieną dalį atsarginių. Tam tikra dalis vyrų pašaukta iš valdžios ir savivaldybės įstaigų, iš prekybos ir pramonės įmonių ir iš žemės ūkių. Įstaigose, įmonėse ir žemės ūkyje kiek sumažėjo darbo jėga. Ypačiai darbo jėgos sumažėjimas jaučiamas žemės ūkyje, kur rudens metu toji jėga visados turi pakankamai darbo. Šiuo metu ūkininkai kaip tik sėja žiemkenčius, arija dirvas, valo šakniavaisius, tręšia laukus. Prie darbo jėgos sumažėjimo prisideda dar ir tai, kad kariuomenės reikalams iš ūkininkų laikinai yra paimta dalis arklių ir vežimų. Šios visos priemonės, žinoma, nėra kasdieninis įprastas dalykas ir todėl gal kai kam jos būtų ir nemalonios. Tačiau šiuo metu kalbamos priemonės panaudoti buvo neišvengiamos, norint apsaugoti mūsų valstybės sienų neliečiamybę ir valstybės nepriklausomybę. Pasak žemės ūkio ministro Dr. J. Krikščiūno, kadangi kiekvienam doram, mylinčiam savo gimtąją žemę piliečiui šalies laisvės reikalai yra aukščiau visa ko pasaulyje, tai šias vyriausybės pavartotas apsaugos priemones visiems ūkininkams reikia sutikti ramiai ir ryžtingai. Juk prieš valstybės apsaugos darbą ir pasiimtas priemones gali burnoti tik piktos valios žmonės ir mūsų krašto priešai. Rimtas, sąžiningas ir patriotas ūkininkas prieš tai ne tik neburnos, bet pats laisva valia ir savo iniciatyva imsis stiprinti mūsų ginkluotas pajėgas, kad jų saugojamas jis ir toliau galėtų ramiai dirbti kasdieninius darbus savo laukuose ir sodyboje.

Todėl dabar visi namuose pasilikusieji ūkininkai turi itin įtempti savo jėgas, kad atsarginių pašaukimas ir arklių bei vežimų rekvizavimas neatneštų žemės ūkiui didesnių nuostolių. Čia tenka mūsų ūkininkams dar daugiau, dar energingiau ir dar sumaniau išplėsti savo jėgas. Svarbiausia yra tai, kad visi žemės ūkio darbai būtų laiku padaryti ir kad nesumažėtų žemės ūkio našumas. Šio karo metais juk mūsų žemės ūkio našumas neturi mažėti, atvirkščiai, jis privalo padidėti, nes tik visokiaropai išplėsta žemės ūkio gamyba galės palengvinti esamus sunkumus ir pačiam ūkininkui ir visam kraštui.

Kad neliktų nesėti, nearti atskiri žemės plotai ir neliktų nenuvalyti šakniavaisiai, namuose likusieji ūkininkai šiuo metu turi ypačiai stengtis atgaivinti mūsų gražiąsias talkas. Tos talkos ypačiai turi pasireikšti tuose ūkiuose, iš kurių daugiau vyrų yra pašaukta į kariuomenę. Talkos visur turi būti savanoriškos ir talkininkai neturėtų už savo darbą prašyti atlyginimo. Atkreipdamas į tai dėmesį, mūsų kariuomenės vadas b. gen. St. Raštikis sako: „Visų karių vardu aš prašau įstaigas, organizacijas ir pavienius asmenis pagloboti neturtingąsias pašauktųjų karių šeimas ir globoti ne tik sausiai, prisilaikant tam reikalui išleistų įstatymų ir nurodymų, bet parodydami jiems daugiau atviro nuoširdumo ir gerų jausmų. Tegul į kariuomenę pašauktas karys-vyras, tėvas, brolis ar sūnus — visados žino, kad jo namuose pasilikę artimieji — tėvai, žmona, vaikai ar kiti, ypačiai, jei jie yra neturtingi, susilauks tinkamos medžiaginės globos ir dvasinės paramos. Šis žinojimas atpalaiduos karį nuo nereikalingų rūpesčių ir padės jam visas savo jėgas pašvesti tik karinei tarnybai ir tos tarnybos darbams“.

Rimtą dėmesį į tai atkreipė ir vidaus reikalų ministras ats. b. gen. K. Skučas, kuris šiomis dienomis išleistame aplinkraštyje nurodo: „Kad vyriausybės pavartotos atsargumo priemonės nesutrukdytų žemės ūkio darbų, prašau apskričių viršininkus per savivaldybes, seniūnus ir kitais būdais paraginti ūkininkus, kad jie vieni kitiems, jei yra reikalas, talkos būdu padėtų atlikti rudens žemės ūkio darbus. Be to, įpareigoju visas savivaldybes visokiaropai teikti ūkininkijai paramą“.

Jeigu vieni kitiems ūkininkai mielai, be jokio atlyginimo talkininkauja ramiais laikais, tai šiuo metu tas talkininkavimas turėtų itin plačiai pasireikšti. Taigi, savo pačių darbu, savais arkliais ir savais vežimais ūkininkai turi dabar padėti vieni kitiems, ypačiai tiems savo kaimynams, kurie neturi už ką naujų darbininkų pasisamdyti. Šios talkos parodys mūsų ūkininkų gražų artimo meilės supratimą ir gilų krašto svarbiųjų reikalų įvertinimą, už ką jiems nuoširdžiai dėkos ne tik tie, kuriems talkininkaujama, bet ir visas kraštas.

Kitas svarbus reikalas yra tas, kad ūkininkai turėtų patys sudrausti šen ar ten kaimuose pasirodantį įvairius perėjūnus, kurie mėgina mūsų krašte kelti nerimą ir sėti vienu kitais nepasitikėjimą. Ūkininkai čia turėtų atminti, kad tie gaivalai yra mūsų šalies priešai, kurie mums nieko gero nelinki, atvirkščiai, jie nori sudaryti tokią sunkią sąlygą, kurios padėtų atimti mūsų savarankiškumą, o gal ir nepriklausomybę. Visokius nerimo kėlėjus ir šmeižtų platintojus reikia vyti iš savo tarpo ir juos perduoti valstybės vidaus apsaugos įstaigoms, kur jie bus tinkamai sudrausti.

Taigi, mūsų ūkininkams šiandien reikia gerai įvertinti esamą padėtį ir visiems savo darbu, savo valia ir savo gerais ryžtingais norais stengtis padėti vieni kitiems, o tuo pačiu ir savo Tėvynei. Baigdami, mes ūkininkams čia priminsime žemės ūkio ministro Dr. J. Krikščiūno žodžius: „Šiuo metu iš pasilikusių namuose ūkininkų nedaug tereikalaujama: darbo, ramumo, kantrumo, visiško pasitikėjimo savo vyriausybe ir lietuviško vieningumo. Lietuvos ūkininkas, kuris jau yra garbingai pergyvenęs sunkius laikotarpius, kuris labiau, kaip bet kas, myli savo žemę ir savo gimtąjį kraštą, kuris ir dabar pasiryžęs jį ginti, supras momento rimtumą ir darys tik tai, kas šiuo metu galima ir reikia daryti tikram lietuviui ir doram krašto piliečiui“.

J. S.

SSSR KARIUOMENĖ PASIEKĖ ADMINISTR. LINIJĄ

Kaunas IX/21 Elta. Lietuvos kariuomenės vadas b. gen. Raštikis įsakė esantiems prie administracijos linijos kariuomenės dalių vadams, prisiartinus Sovietų Rusijos kariuomenei, jos atstovus draugiškai pasveikinti ir padėti susipažinti su administracijos linijos trasa. Jau daugelyje vietų Sovietų kariuomenė pasiekė administracijos liniją. Mūsų ir rusų kariuomenių atstovų susitikimas visur yra korektiškas ir draugiškas. Be to, Sovietų kariuomenės atstovai per šiuos susitikimus visur pareiškia, kad jie gerbia Lietuvos neutralumą.

GRIEŽTA DALADIER KALBA

Rugsėjo 21 d. vakare prancūzų ministras pirmininkas Daladier pasakė per radiją kalbą. Savo kalboje (kurios, dėl vietos stokos laikraštyje, dedame tik trumpą apžvalgą) jis pareiškė, kad prieš kelias dienas lankėsi fronte ir buvęs pozicijose, kur prancūzų kariuomenė yra įsiveržusi keliolika kilometrų į vokiečių teritoriją. Jis sako: „Galėjau pats įvertinti mūsų vadovybę, kuri, pamokyta paskutinio karo patyrimu, mokėjo išvengti žudančių be atodairos ofensyvų. Mačiau kokia rami drąsa ir užkrečiamas rimtumas viešpatauja mūsų kareiviuose. Jie žino už ką kaujasi. Jie kaujasi todėl, kad karas mums buvo Vokietijos primestas, todėl, kad per trejus metus jos plėšri ambicija nebepalieka Europai nė vienos saugios dienos. Norime padaryti galą grasinimų ir nesibaigiančių aliarmų sistemai, kuri privertė mus jau tris kartus per vienus metus mobilizuoti savo jėgas. Vokietija užvaldė Austriją ir Čekoslovakiją. Šiandien ji užgriuvo Lenkiją. Visos pastangos, kurias primygtinai darėme iki galo taikai išgelbėti, visa kilni akcija, kurios ėmėsi aukščiausios Europos ir Amerikos moralės ir politikos autoritetai, Anglijos pastangos ir italų vyriausybės iniciatyva — visa tai nuėjo veltui, kadangi dėl Lenkijos sugriovimo buvo slaptai iš anksto susitarta“.

Toliau ministras pirmininkas Daladier kalbėjo apie Lenkiją, jos kovas ir tragediją. Tai paminėjęs pabrėžė: „Iš tikrųjų, nuo rugpiūčio 23 d. buvo sudaryta tarp Vokietijos ir Sovietų Sąjungos sutartis Lenkijai padalinti. Hitleris sakėsi norėjęs tik Dancigo, plebiscito ir autostrados koridoriuje. Jis tebekar-tojo tuos patikimus jau tada, kada turėjo rankose brangią sutartį, kuria Vokietija ir Rusija dalinosi dar gyvą auką.“

Ar bent vienas doras žmogus bet kuriame pasaulio krašte galėtų dar tikėti žodžiu tų, kurie šiandieną sakosi esą patenkinti ar taikingi, kada yra padengti krauju? Ar bent vienas prancūzas galėtų patikėti šios dienos pažadais, kada per eilę metų visi pasižadėjimai buvo sulaužyti ir visi parašai sudraskyti? 1934 m. kovo 17 d. Hitleris pareiškė, kad vokiečių vyriausybė nekelia abejonių dėl Locarno sutarties galiojimo. 1936 m. kovo 7 d. jis sudraskė tą sutartį, remilitarizuodamas Reino kraštą. Tebūnie — pamanė kiti: Reino kraštas yra vokiškas kraštas. 1935 m. gegužės 21 d. reichstage jis pareiškė: „Vokietija neketina ir nenori kištis į Austrijos vidaus politiką, nemanoma prijungti Austrijos“. 1938 m. kovo 13 d. Austrija buvo jėga prijungta. Tebūnie — pamanė kiti: Austrija yra rasės ir kalbos atžvilgiu germanų kraštas. 1938 m. rugsėjo 26 d. jis pasakė: „Sudetų vokiečiai yra paskutinė iš problemų, kuri turės būti išspręsta“. Jis patikino Chamberlainą, kad tą problemą išspręsdus, daugiau teritorinių problemų nebus. Ir tų pat metų rugsėjo 29 d. per Miuncheno konferenciją mus pakartotinai patikino, kad jis jokių būdu nemanoma prijungti Čekoslovakijos, kad jis jos jokia kaina nenori, nes nori palikti nepaliestą vokiečių rasės grynumą. Jis tereikalavo sudetų krašto, nes jo gyventojų dauguma buvo vokiečių rasės ir kalbos. Tebūnie — paminė kiti. Tačiau 1939 m. kovo 13 d. Praha buvo okupuota, Čekija ir Moravija užimta ir visa Čekoslovakija pavergta. 1938 m. rugsėjo 12 d. Hitleris dar pasakė: „Vokietija nutarė ir pažadėjo laikyti Lenkijos sienas neatšaukiamomis...“ Štai ko-

dėl, kada Hitleris mums šiandien sako, kad sunaikinus Lenkiją, jis nebereikalauja daugiau nieko, kada tvirtina, kad nieko nenori iš Prancūzijos ir jog gerbs jos sienas, visi prancūzai žino, kad jis nesusilaikys, jei tik galės, sunaikinti Prancūziją, kaip sunaikino kitas. „Mein Kampf“ mus įspėja. Ar ten neparašyta, kad reikia „izoliuoti Prancūziją ir ją sumušti“?

Paminėjęs vokiečių propagandą Prancūzijos viduj, toliau Daladier sako: „Aišku, kad vokiečių propaganda dabar teturi tik du objektus. Ji nori išskirti Prancūziją ir Angliją ir nori suskaldyti prancūzus tarpusavyje. Tačiau, kada prancūzai girdi, kai per priešų bangas jiems sakoma, kad šis karas yra Anglijos karas, jie atsako: „Ne, tai yra Hitlerio karas“. Kaip įtikinti prancūzus, kurie paskutiniais mėnesiais jaučia augantį pavojų jų pasienyje, kad jie kariauja už Didžiąją Britaniją?..

Pagaliau jis pabrėžė: „Kariaujame, nes nenorime, kad Prancūzija būtų pavergta. Jai išgelbėti mes pavesime visas savo jėgas ir toliau imsime visų priemonių: vidaus tvarkos, disciplinos ir ūkio srityje, kad visas kraštas dalyvautų bendroje pastangoje. Esame ramūs ir pasiryžę. Nesame išsigandę, kaip mūsų priešai, dėl ilgo karo baimės. Tegalvojame tik apie vieną dalyką: apie visišką laimėjimą... Mūsų armijos turi materialinių priemonių, kurios leidžia kovoti ir laimėti. Jos yra drąsios, išmintingos ir tiki. Jos kovoja už mūsų tėvynės nepriklausomybę ir saugumą ir padaryti galą visiems laikams vokiečių dominavimo užmačioms. Prancūzija griebėsi ginklo ne miestams deginti, žudyti moterims ir vaikams, kankinti besiginantiems vyrams. Ji paėmė ginklą už teisingą ir žmonišką reikalą. Štai kodėl ji laimės“.

Amerikos prezidentas ragina peržiūrėti neutralumo įstatymą

Amerikos Jungtinių Valstybių prezidentas Rooseveltas, atidarydamas kongreso sesiją, perskaitė savo kalbą. Jis kalbėjo bendrame abiejų rūmų susirinkime. Prezidentas ragino kongresą peržiūrėti neutralumo įstatymą ir sugrįžti prie tarptautinės teisės nuostatų. Jis pabrėžė reikalą atšaukti uždraudimą išgabenti ginklus į kariaujančius kraštus. Rooseveltas trumpai apžvelgė Jungtinių Valstybių neutralumą XIX amžiuje, pažymėjęs, kad pirmos amerikiečių neutralumo įstatymdavystės pastangos kaip tik įvėlė Jungtines Valstybes į 1812 metų karą. Baigdamas prezidentas pabrėžė reikalą vengti vidaus nesantaikos. Jis priminė, jog Jungtinių Valstybių vyriausybė pagal savo patikinimą tautai stengėsi išvengti įsikišti į Europos konfliktą. Kalbėdamas apie įvykius nuo 1931 metų, prezidentas Rooseveltas nurodė vis didėjantį ginklavimąsi, kurio pasekmėje Europoje užviešpatavo jėgos teisė, kuri paėmė viršų prieš derybas ir kuri vis stiprėjo, virsdama priemone tarptautiniams ginčams spręsti. Tik Amerikoje buvo vienintelis karas, kuris laimingai baigėsi. Per visą tą laiką Jungtinių Valstybių vyriausybė sąžiningai dariusi viską, ką galėjusi, norėdama privesti prie ginklavimosi sumažinimo ir karo išvengimo. Tačiau kada karas prasidėjo, Jungtinių Valstybių vyriausybė turi padaryti viską, kad nebūtų į karą įvelta. Toliau prezidentas Rooseveltas apl-

būdino Europos padėtį nuo šių metų sausio mėnesio. Jis pareiškė, kad esminės sąlygos taikai išlaikyti Jungtinėse Valstybėse nuo sausio mėnesio nepasikeitė. Todėl jis ir prašas dar kartą peržiūrėti įstatymdavystę. Prezidentas nurodė, kad Jungtinių Valstybių politika nuo konstitucinės vyriausybės sudarymo 1789 metais kariaujančiųjų atžvilgiu nepasikeitė. Ji buvo pagrįsta tarptautine teise. Kitaip laikėsi Jungtinės Valstybės tik per Napoleono karus, kada buvo paskelbtas įstatymas, draudžias išvežti ginklus ir laiky-

tis nuošaliai. Tačiau ta politika nepasisekė. Dėl tos politikos Jungtinės Valstybės buvo įtrauktos į 1814 metų Europos karą. Pereidamas prie 1937 metų liepos 1 d. neutralumo įstatymo, prezidentas Rooseveltas pareiškė apgailėstą, kad kongresas jį priėmė, o jis pats pasirašė. „Dar kartą prašau pakeisti nuostatus šito įstatymo, kuris visiškai nesiderina su senais tarptautinės teisės principais. Tai liečia uždraudimą išgabenti ginklus. Prašau to todėl, nes laikau pavojuje Jungtinių Valstybių neutralumą ir saugumą“.

KARO VEIKSMAI

Rytų fronte

Berlynas. IX. 21. Elta. DNB skelbia vokiečių vyriausios kariuomenės vadovybės pranešimą, kuriame, tarp kitko, sakoma, kad mūšio prie Vislos rezultatai dar pilnumoje nežinomi. Rugsėjo 20 d. popietį į nelaisvę paimtųjų skaičius siekė 170.000. Manoma, kad belaisvių skaičius bus dar didesnis. Viena tose kautynėse dalyvavusi vokiečių armija paėmė 320 patrankų ir 40 šarvuotų automobilių. Prie Zamoszo ir Tamoszowo stambūs lenkų kariuomenės vienetai pasidavė vokiečiams. Belaisvių tarpe yra ir Lenkijos pietų armijos vadas. Nuo rugsėjo 10 dienos tame fronte pateko 60.000 lenkų į nelaisvę. Karo grobio paimta 108 lengvos patrankos ir 22 sunkios. Kovose prie Gdynės į nelaisvę pateko 350 lenkų karininkų, 12.000 kareivių ir apie 40 patrankų. Lenkai dabar dar priešinasi Varšuvoje, Modline, pietų rytuose nuo Varšuvos Gora Kalvarija ir Helos pusiasalyje.

Vakarų fronte buvo numušti trys balionai ir aštuoni priešo lėktuvai. Kitų veiksmų nebuvo.

Berlynas. IX. 22. Elta. Vokiečių kariuomenės štabas praneša: Vokiečių ir rusų kariuomenių judėjimai prie sutartos demarkacijos linijos vyksta planingai ir geriausiame sutarime. Prie Lvovo ten kovojusios vokiečių kariuomenės dalys buvo pakeistos rusų kariuomenės daliniais.

Daugelis lenkų mėginimų prasimušti iš Varš. Prahos buvo atremti. Varšuva — Siedlicas prie Kalušyno po trumpos kovos buvo paimtas prieš šarvuotas trankinys.

Vakarų fronte tik atskiri priešakinių dalių susidūrimai. Čia oro kovoje buvo numuštas vienas prancūzų naikintuvas.

Maskva. IX. 22. Elta. Vyriausias raudonosios armijos štabas skelbia tokį komunikatą apie karo veiksmus rugsėjo 21 dieną: raudonoji armija įsitvirtino iš vakaro užimtoje linijoje. Valydamą okupuotas vakarų Baltgudijos ir vakarų Ukrainos teritorijas nuo lenkų kariuomenės likučių, Sovietų kariuomenė į pietus nuo Kobrin-Luninieco linijos rugsėjo 21 dieną 19 val. užėmė Pinską ir išvalė Lwovo ir Sarny rajonus.

Varšuva. IX. 22. Elta. Havasas praneša, kad lenkų kariuomenė prie Varšuvos ginasi labai atkakliai. Vakar ji atmušė visus vokiečių puolimus.

Budapeštas. IX. 22. Elta. Vokiečių kariuomenė, užimdama Lenkiją, vakar pasiekė lenkų sieną prie Lavotcnės, geležinkelio stoties į Munkasą. Lavotcnę skiria tunelis nuo vengrų stoties Volosco. Trečdalis šio tunelio priklauso Lenkijai. Vokiečių karininkų delegacija vakar popiet prie įėjimo į tunelį pasveikino vengrų pasienio viršininką.

Berlynas. IX. 22. Elta. „Berliner Lokalanzeiger“ korespondentas suteikė laikraščiui išsamių žinių apie Varšuvos sutvirtinimus. Straipsnyje nurodoma, kad lenkų kariuomenės daliniai, kurie turėjo pasitraukti, suplaukė į Varšuvą ir ten buvo naujai suorganizuoti. Varšuvoje esą daug artilerijos. Varšuvos rytuose pradėta statyti galingus sutvirtinimus su elektrinėmis užtvaramis. Toje vietoje vokiečių kariuomenei pavyko dar nebaigtus sutvirtinimus paimti. Korespondentas pabrėžia, kad Varšuva dabar yra stipri tvirtovė. Didžiosiose Varšuvos gatvėse pastatytos lenkų baterijos. Lenkų artilerija paskutinėmis dienomis šaudė labai smarkiai ir sėkmingai. Vokiečių kariuomenė kol kas susilaikanti nuo smarkesnių puolimų dėl civilinių gyventojų, kurių Varšuvos gynimo viršininkas neleidžia iš Varšuvos išvykti. Varšuva yra apvasta apkasais ir visi patogūs namai esą kulkosvaizdžiais apginkluoti nuo stogų iki rūšių. Korespondentas dar kartą pabrėžia, kad Varšuva yra tvirtovė ir kad karas turi savo įstatymus. Niekas negalės pasakyti, kad vokiečiai nesistengia apsaugoti civilinių gyventojus. Prie Vislos kasdien vyksta kovos ir kiekvieną dieną praliejama daug kraujo.

Berlynas. IX. 22. Elta. DNB praneša, kad norint vokiečių kariuomenei duoti progos visas savo jėgas sutelkti į kovą su priešu ir į žengimą pirmyn lenkų teritorijoje, vokiečių policijos batalionams buvo pavestas valymo darbas už frontėje. Policija iškrėtė Graudenco, Konico ir Brombergo sritis, imdamasi priemonių prieš sukilėlius ir šaulius, kurie mėgina sukelti nerimo už frontėje. Vokiečių žudikai buvo sušaudyti. Poznanės srityje vokiečių policija taip pat gražino tvarką ir saugumą. Taip pat eilė žygių prieš sukilėlius buvo padaryta prie Čenstakavos. Aukštutinėje Silezijoje valymo darbai varomi labai atidžiai. Lodzėje, kur žydai turi 90% maisto prekybos, žydai prekybininkai mėgino sukelti nerimo, didindami kainas. Policija sustabdo visus mėginimus kelti nerimą ir sėkmingai kovoja su sukilėliais ir šauliais.

Vokiečių raitininkai keliai per upę Lenkijoje

Buvo rasta negyvų vokiečių policininkų, tačiau vokiečių policija vis tiek žymiai prisidėjo prie greito pasisėkimo Lenkijos kare. Tuose miestuose, kurie seniau yra priklausę Vokietijai, vokiečių policija dabar jau veikia normaliai.

Maskva IX/22 Elta. Havasas praneša, kad tie vokiečių lakūnai, kurie buvo internuoti Rusijoje, dabar galės grįžti į savo kraštą.

Cernautis IX/22 Elta. Havasas praneša, kad Lenkijoje, nežiūrint Sovietų ir vokiečių kariuomenės suėjimo į kontaktą, tebėra trys didelės priešinimosi sritys. Dabar veikia dvi lenkų armijos — generolo Sosnokowskio netoli Gardinō ir generolo Sikorskio pietuose. Generolo Sikorskio kariuomenės veikimo plotas yra gana neaiškus. Tai yra didelis kvadratas, kurio pagrindas remiasi į Karpatus ir vengrų lenkų sieną, o viršūnė eina tarp Lvovo ir Liublino. Generolas Sikorskis turi kovoti prieš Sovietus Lvovo ruože ir vokiečius Liublino srityje. Šiaurėje lenkų kariuomenę sudaro tos dalys, kurios prie Lietuvos sienos buvo pačiame dešinio lenkų sparno krašte, kai prasidėjo karas. Generolo Sosnokowskio kariuomenę papildė tie korpusai, kurie po smarkių puolimų Narevo aukštupyje buvo vokiečių pastūmėti į rytus. Šita visa kariuomenė laikosi plačiame ruože aplink Gardiną, susidurdama ir su rusais ir su vokiečiais. Lenkai čia turi daug kavalerijos. Sosnokowskis laikomas vienu iš geriausių Pilsudskio mokinių.

Trečias lenkų priešinimosi centras yra susidaręs Varšuvos Modlino ruože ir į vakarų pusę. Iš pradžių smarkiausi mūšiai buvo eję prie Kutno. Dabar svorio centras pasistūmėjo į Lowiczo pusę. Pačių vokiečių pripažinimu, šiame ruože eina milžiniški mūšiai. Varšuvos apsupimas toliau tebevaromas. Vietomis kaujamasi net priemiesčių namuose. Dešiniuoju Vislos krantu Varšuva palaiko susisiekimą su Modlino tvirtove. Smarkūs mūšiai eina Varšuvos — Siedlcės geležinkelio linijoje. Didžiausias vokiečių spaudimas yra nukreiptas į Varšuvos Praga ir Otwocko miestelį.

Vakarų fronte

Paryžius. IX. 22. Elta. Rugsėjo 21 d. vakare paskelbtame prancūzų karo komunikate sakoma: „Bendrai, diena buvo rami. Pasireiškė prieš artilerija į pietus nuo Saarbrueckeno. Nežiūrint blogo oro ir prieš šaudymo, buvo atlikti žvalgybiniai skraidymai.

Vėliau buvo kiek plačiau paskelbta apie karo veiksmus Vakarų fronte. Nurodoma, kad ramybė, kuri čia užviešpatavo palaipsniui nuo praėjusios savaitės, sudrumsta tik vokiečių artilerijos šaudymu į pietus nuo Saarbrueckeno. Priešo pėstininkai visame fronte ir toliau palaiko kontaktą, tačiau jokiuose karo veiksmuose nedalyvauja. Jie tenkinasi stebėdami priešininką. Iš prancūzų pusės organizuojamos ir stiprinamos pozicijos, kurios kasdien darosi vis stipresnės. Tik prancūzų aviacija veikia ir atlika žvalgybinius skraidymus viršum įvairių prieš pozicijų ir Siegfriedo linijos sustiprinimų.

Londonas. IX. 21. Elta. Informacijų ministerija praneša, kad per pereinamą savaitę britų laivai paėmė apie 110.000 tonų įvairiausių krovinių, įvairiais laivais vežamų į Vokietiją. Tų krovinių vertė esanti apie 500.000 svarų sterlingų. Bendrai iki šiol britai sulaukė daugiau, kaip 30.000 tonų įvairių mineralų, siunčiamų į Vokietiją. Neutralių valstybių laivai nebuvo konfiskuojami, tik iš jų buvo atimamos Vokietijai vežamos prekės.

Istanbulas. IX. 22. Elta. DNB praneša, kad britų laivai gavę įsakymą vengti Juodosios jūros uostų. Dunojaus uostuose esantieji britų laivai gavę įsakymą kiek galima greičiau vykti į Viduržemio jūrą.

Londonas IX/22 Elta. Informacijų ministerija praneša, kad vakar į Angliją buvo belaisviais atgabentas tam tikras skaičius vokiečių karininkų. Taip pat buvo atgabenta į belaisvių stovyklą ir kitų vokiečių imtinių. Ryšium su jų atvežimu gyventojų tarpe nebuvo matyti kokių nors demonstracijų.

Londonas IX/22 Elta. Informacijų ministerija skelbia, kad anglų lėktuvai Prancūzijoje numušė vieną vokiečių karo lėktuvą rugsėjo 20 d.

POLITIKOS APŽVALGA

NUSTATYTA SOVIETŲ SAJUNGOS IR VOKIETIJOS DEMARKACIJOS LINIJA. Havasas praneša, kad vokiečių karinė misija su Sovietų karine misija sutvarkė Lenkijos užimtų zonų demarkacijos sienų reikalą. Pasielkta visiško susitarimo. Vokiečių karinė misija rugsėjo 22 d. 8 val. iš Maskvos išskrido. Havaso tvirtinimu šis susitarimas yra pro-

Atsargiau su ginklais!

Iš vid. reik. min-jos informuoja, kad kai kurie internuotieji pametę ar paliekę mūsų krašte savo ginklus — šautuvus, granatas ir kt. Gyventojai, radę tuos ginklus, yra griežtai įpareigojami tučtuojau perduoti artimiausiai policijos įstaigai ar komendantūrai.

Priešingų atveju už slėpimą svetimos valstybės ginklų tokie asmenys bus smarkiai baudžiami.

vizorinis ir Lenkijos klausimas dar bus sutvarkytas diplomatinio keliu vėliau.

Maskva IX/22 Elta. Rugsėjo 22 d. „Tassas“ paskelbė tokį bendrą Vokietijos ir Sovietų Sąjungos komunikatą: „Vokietijos vyriausybė ir Sovietų Sąjungos vyriausybė nustatė tarp vokiečių ir Sovietų kariuomenių demarkacijos liniją, kuri eina pagal Pissos upę iki jos santakos su Narewo upe, paskui pagal Narewo upę iki Būgo, pagal Būgo upę iki Vislos, pagal Vislos upę iki Sano upės ir pagal Sano upę iki tos upės ištako“.

Amsterdamas IX/22 Elta. Havaso žiniomis, Vokietijos ir Sovietų Sąjungos demarkacijos linija nustebinusi neutraliosius stebėtojus. Buvę manoma, kad rusai neperžengs Balstogės — Lwovo linijos. Olandijoje turima įspūdžio, kad Rusija savo pozicijas pastūmėjusi kelis šimtus kilometrų į vakarus.

„Telegraf“ reiškia nusistebėjimą ir skiria tam faktui didelę reikšmę. Laikraštis konstatuoja, kad vokiečiai turėję evakuoti turtingus žibalu Galicijos plotus.

Berlynas IX/22 Elta. Žiniomis iš gerai informuotų šaltinių, rugsėjo 22 d. paskelbti duomenys apie Vokietijos Sovietų Sąjungos demarkacijos liniją iš principo buvo nustatyti dar prieš Vokietijos ir Lenkijos karo veiksmų pradžią. Vokiečių sluoksniuose buvo pabrėžiama, kad Vokietijos kariuomenės tikslas buvo ne užimti kuo daugiausia lenkų teritoriją, o tik kuo trumpiausiu laiku sunaikinti Lenkijos kariuomenę.

NUŽUDYTAS RUMUNIJOS MINISTRAS PIRMININKAS. Rumunijos ministrų taryba paskelbė tokio turinio atsisaukimą į tautą: „Visas kraštas yra apimtas skausmo, kurį jam sudarė niekšiškas ministro tarybos pirmininko Calinescaus nužudymas. Ministras pirmininkas buvo nužudytas beinant jam pareigas, kada jis dirbo tėvynės gynimui ir gerai tvarkai. Prisidėdama prie vieningo krašto jausmo, vyriausybė pareiškia pagarbą tam, kuris pašventė savo gyvenimą tėvynės tarnybai. Vyriausybė ėmėsi reikalingų priemonių ir davė negailestingų įsakymų išlaikyti tvarkai ir ramybei. Rumunija griežtai tęs taikos politiką, stengdamosi sutvirtinti pasitikėjimo ir geros santarvės santykius su visais savo kaimynais ir išlaikyti griežtą neutralumą dabartiniame konflikte“.

Ministro pirmininko Calinescu žudikai buvo sušaudyti toje pačioje vietoje, kurioje jie įvykdė pasikėsinimą. Egzekucijos metu pėstininkų daliniai saugojo tą vietą nuo pašalininių asmenų. Mirties sprendimas buvo įvykdytas devyniems asmenims. Du užpuolikai buvo nušauti pasikėsinimo metu. Tuo būdu už pasikėsinimą 11 asmenų mubausti mirtimi. Sušaudytieji paliekami vietoje 24 valandas, tikslu atbaudyti kitus nuo pasikėsinimų.

ITALŲ - GRAIKŲ SUSITARIMAS atitraukti kariuomenę nuo albanų graikų sienos Turkijos politiniuose sluoksniuose vertinamas kaip faktas, kad taika Balkanuose ir Viduržemio jūroje bus išlaikyta.

SSSR TURĖS SIENĄ SU VENGRIJA IR SLOVAKIJA. „BaslerNachrichten“ rašo, kad vokiečiams ir Sovietams susitarus dėl demarkacijos linijos, Sovietai turės bendrą sieną ne tik su Vengrija, bet ir su Slovakija. Kraštas į pietus nuo Lvovo, kur yra daug naftos versmių, pereina į Sovietų rankas.

ŠELPS LENKŲ PABĖGELIUS. Britų lenkų komitetas teikti pagalbą lenkų pabėgėliams paskelbė pranešimą, kad fondo lėšos pirmoje eilėje bus pasiūstos į neutraliasias valstybes, su kuriomis dar yra normalus ir tiesioginis susisiekimas, kad pinigai nepatektų į prieš rankas.

DANAI STIPRINA SAVO APSAUGĄ. Danijos parlamentas vakardienos posėdyje paskyrė penkis milijonus kronų civilinės oro apsaugos reikalams ir 20 milijonų kronų oro apsaugos priemonėms įsigyti. Iš tos sumos 11 milijonų kronų bus pavesta žemyno kariuomenei ir devyni milijonai laivynui.

BALTIJOS JŪRA

LATVIJA

LIEKUVA

KAUNAS

VILNIUS

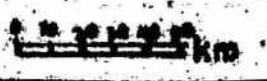
WARSZAWA

SLOVAKIJA

VENGRIJA

LENKIJA
ir
KAIMYNAI

RUMUNIJA

SUNKIOJ ŽVALGYBOJ IŠGELBĖJO DRAUGĄ

Vyčio kryžiaus kavaliereus eil. Povilas Jarašukas, gimęs 1901 m. Gardino aps., Denkovcų km., Didžiojo karo metu su namiškiais buvo išvykęs į Rusiją. Į Gardiną grįžo 1918 m. ir dirbo fabrike, iš kurio stojo savanoriu į Lietuvos kariuomenės baltgudžių pulką. Kareivio gyvenimą Jarašukas pradėjo 1919 m. kovo 8 d.

1919 m. gegužės 5 d. į Gardiną išvygiavo lenkai. Jie tada kariavo su bolševikais. Su baltgudžių pulku buvo susitarta bendrai saugoti Gardiną. Vėliau lenkų įgulos vadovybė liepė baltgudžių pulkui vykti iš Gardino į rytus ginti miestą nuo bolševikų. Baltgudžiams atsiskius, lenkai to pačio mėn. 31 d. staigiai nuginkluoja visą pulką. Nuginkluotiems karininkams ir kareiviams pasiūlė pereiti lenkų kariuomenėn. Jarašukas pasakoja:

„Iš mūsų atsirado nemaža, kurie perėjo į lenkų pulkus. Nenorėjau lenkams tarnauti ir atsisakiau. Po kelių dienų gavau demobilizacijos kortelę, vėl buvau civilis pilietis ir prisiglaudžiau pas giminaitį. Lenkai gąsdino ir draudė buvusiems kariams bėgti iš Gardino ir keliauti į Lietuvos kariuomenę. Bet aš norėjau ir toliau tarnauti lietuviams.

Pasiėmiau mazgelin maisto, marškinius ir naktį slapta išėjau ton pusėn, kur galėjau vėl rasti Lietuvos kariuomenę. Kapčiamiestyje radau ir savo brolių, raitininką iš baltgudžių eskadrono. Jis taip pat tarnavo Gardine, lenkai norėjo jį frontan pasiūsti, bet jis su arkliu ir ginklais perbėgo kovos zoną ir atsidūrė pas lietuvius.

Seinuose radau daug baltgudžių perbėgėlių. Įstaiogos mus aprūpino maistu, davė vežimų ir keliavome Kaunan. Buvo jau graži vasara, kai patekau vėl baltgudžių dalin ir paskyrė į 2. atskirą kuopą. 1. atskira baltgudžių kuopa kariavo prieš bolševikus Lietuvos šiaurėje.

Vieną dieną iš baltgudžių eskadrono atvyko kar. Glinskis. „Kas nori tarnauti pas mane?“ — pasiūlė jis. Rodos, 10 žmonių sutikome. Jų tarpe buvau ir aš. Dabar buvau su broliu kartu.

Stovėjome prie Nemuno, šalia Druskininkų. Vienoje upės pusėj lenkai, antroje — mes. Saugojome tiltą. Viso mūsų buvo apie 60 žmonių. Vieną dieną kar. Glinskis pasako mums: „Aš išvykstu kelioms valandoms į aną pusę. Jei iki 12 val. nakties manęs nesulauksite, sėskite ant žirgų, vyrai, ir į Druskininkus. Vaduosite mane“.

Jis dingio, o mes laukiame. Jau ir vakaras. Laikrodžiai rodo 10, paskui 11, prasideda 12-ji... Vado vis nėra. Po jo aukščiausias laipsniu ir pareigomis buvo karininkas baronas Felkerzamas (rusų tarnybos kornetas, t. y. kavalerijos j. ltn.). Jis įsakė arklius ruošti ir pasirengti eskadrono atakai į aną pusę.

Žinojome, kad lenkų yra ten žymiai daugiau, tad, nors nejauku, bet turime vadą gelbėti. Apsitaisome, užsikabiname šautuvus ir išsivedame pabalnotus arklius. Penkios prieš dvyliką, ir mes sėdame į balnus. Lygiai vidurnaktį prislinkome prie tilto. Mūsų planas buvo — užjoti katės žingsniu iki vidurio, o tada

zovada pulti į Druskininkus. Kiek prisimenu, ten stovėjo 23. Krokuvos pulkas ir raitininkai.

Slenkam, norim pasileisti zovada — staiga girdim: „Stok!“ Vadas grįžta. Jį lydi šeši lenkų kareiviai. Ką vadas ten veikė — nežinau.

Rytmetį kar. Glinskis išvyko į Leipalingį. Vidurdienų ant tilto pasirodė lenkų karininkas su balta vėliava. Iš mūsų pusės nuėjo karininkas Felkerzamas. Viduryj tilto jie susitiko. Lenkas trumpai tarė: „Pasiduodat ar ne geruoju?“ Felkerzamas griežtai jam atkirto priešingai. Lenkų karininkas atsitraukė atgal, staiga išsitraukė kardą ir juo švystelėjo per orą. Ir šituo akimirksniu lenkai pradėjo plėsti iš kulkosvaidžių ir šautuvų į mus. Dabar jau buvo aišku, ko prieš tai lenkai judėjo anoj pusėj kranto, apsikasdami ir sustatinėdami kulkosvaidžius.

Lenkų karininkas labai greit dingio nuo tilto, o kornetas Felkerzamas nespėjo. Jis sugriuvo grindyje ir šliaužė atgal. Kulkos spraginėjo tilte, o lenkai, iš anksto nusitaikę, kerta visu upės pakraščiu.

Vachmistras (kuopininkas) Šalajus, matydamas, kad atsilaukyti negalės, įsakė atsitraukti iki miškelio, 5 ar 6 žmonėms atsitraukimą dengiant.

Joiant sutikome grįžtantį vadą. Jis įsakė grįžti atgal. Apsisukome, žygiuojame vėl pirmyn. Čia staiga pastebiu miško krašte kažkokių žmones. Gerai nežiūriu, kas ten, bet man kyla neaiškus įtarimas. Pranešu vachmistrui, vachmistras vadui. Kar. Glinskis pakratė galva ir pareiškė, kad ten nieko negali būti, bet jei vachmistras nori — tegul joja ten. Dabar vachmistras jau ir manimi nenorėjo tikėti. Kas gali būti šioje pusėje? Lenkai yra tik anoje!

Nespėjome prisiartinti prie dengusių atsitraukimą, išgirstame triukšmingą „vivat!“ Ir šis lenkų atakos šauksmas aidi iš abiejų pusių. Iš priešakio ir iš užpakalio! Buvom nugalėti. Kai kurie suspėjo be arklių prasiveržti. Miklesni ir neprijoję tilto krašto, prasiveržė su arkliais; likusiuosius apsupo.

Prie manęs prišoko nedidelio ūgio lenkas. Galėjau jį nusmeigti ar persauti, bet aplink atsirado jų labai daug ir todėl nebegalėjau tikėtis visus juos nugalėti. Aš buvau belaisvis. Ant tilto gulėjęs Felkerzamas taip pat pateko.

Nugabeno mus į belaisvių stovyklą netoli Vilniaus. Iš stovyklos varinėjo laukų darbams į apylinkes. Kartą su stovyklos draugu Morkūnu susimerkėme. Bėgsime iš čia! Laukiame tik progos.

Ji atėjo. Krutėjome laukelyje, kurio kaimynystėj juodavo miškas. Su dalgiais švytuodami, prislinkome kuo arčiau girios. Dar kartą apsidairėme. Puiku — sargybiniai buvo kiek toliau. Vienas, du! Metam dalgius ir bėgte miškan. Mus greit pastebėjo. Pradėjo šaudyti ir vytis. Įlindome eglėn, sugriuvome tankmėj ir tuoj bandėme atgauti kvapą. Pailsėję ir garsų negirdėdami, traukėme savųjų pusėn.

Bėgam, tolimoj išgirstame dar šūvių, bet kad tik toliau. Staiga — ginkluoti vyrai. Metamės nuo jų, bet jie jau pastebėjo mus. „Stok!“ — rusiškai surinka.

Ryštininkas bėga

— Žengte marš..

Kaip griaustinis nuskambėjo bataliono vado komanda, ir keli šimtai vyrų sutartinai trenkė pirmąjį žingsnį. Sudrebėjo žemė, o per visą įgulos apylinkę kaip žaibas nuskriejo gandas:

— Vyrų išėjo į karą!..

Vyrų buvo laimingesni už moteris ir vaikus. Jie žinojo, kur jie eina. Jie ėjo kaip mūras. Ant jų galvų judėjo plieniniai šalmi, ant pečių šautuvai, o priešonų juodose makštyse paslėpti durtuvai. Tų žalsvų vyrų žmonos, tėvai ir seserys kietai sukąstais dantimis žiūrėjo į tas tvirtas eiles, nežinodami, kas gi jiems, pasiliekančiams, daryti.

— Tėvynė pavojuje!

— Tėvynę reikia ginti!

— Mes pasirengę šimtą kartų mirti kovoje, kur bus sprendžiamas visos tautos likimas!

— Mes nenorime būti vergais ir nebūsime!

Tokie šūkių skambėjo visame krašte. Ir motinos ant Tėvynės laisvės aukuro dėjo visų brangiausias

aukas — savo sūnus ir žmonos — mylimiausius vyrus. Apstulbusios žiūrėjo jų akys į žygiuojančias gretas ir širdys jų verkė, kaip tamsiame miške paliekami kūdikiai. Kiek pagiežos, kiek žiauriausių prakeikimų kaupėsi tose širdyse tiems, kurie ėmė veržtis į to ramaus krašto žemes.

O kareivių veiduose geležinė rimtis ir giliai paslėptas laimėjimo geismas, kovos pergales troškimas.

Batalionas išėjo į kautynes.

Neilgai žygiavo vyrai gretomis: žvalgomieji prieš lėktuvai ir toli šaudančių patrankų sviediniai išskleidė juos vieną nuo kito per kelius žingsnius. Batalionas artėjo į pačias priešakines fronto linijas. Jiš ėjo pulti. Pirmoji bataliono kuopa, narsių kuopos ir būrių vadų vedama, slinko į jai nurodytą išėties ribą.

Artilerijos sviediniai, pasiutusiai kaukdami, lėkė per kuopos kareivių galvas. Vieni iš tų sviedinių nulėkdavo, kaip nematomi geležiniai paukščiai, o kiti staiga krisdavo į tuščius protarpus ir sprogdavo žemėje, kaip juodi milžinai vėl pašokdami aukštyn, di-

Plotas atviras. Jų kulka bus greitesnė už mus, mes sustojame. Pasirodo, kad čia bolševikai. Jie labai greit įsiveržė į šią apylinkę, sumušė lenkus, net belaisvių stovyklą užėmė. Vėl suimtus nuvaro atgal ir grūdžia į barakus. Na, dabar tik tas skirtumas, kad bolševikams priklausysim.

Bet nepasiliksim — nutariam tvirtai su draugu. Ir kitą naktį mes vėl ant kojų. Puiki, šilta ir tamsi naktis. Batus parankėj laikydami, praveriam duris. Sargybinis vaikščiojo, paskui atsisto ir pradėjo snausti. Dar kiek palaukę išsėlinom. Aukštai kojas keldami, praslinkom pro jį, persliuogėm tvorą ir dingome naktyje. Tik kitą naktį patekome į pirmas lietuvių linijas. Sargyba, aišku, nežino kas mes tokie. Sulaikė ir uždarė daržinėlį. Iš ryto išaiškino, kas mes, ir paleido Kaunan. Vėl stojau į skirstymo punktą. Dabar paskyrė mane į atskirą baltgudžių 2. kuopą, kuri tuomet stovėjo Breslaujoje. Atskiros kuopos vadas mjr. Ružančovas buvo lyg ir nepatenkintas manimi, nes, jo žodžiais, buvo įsitikinęs, kad buvusio mūsų eskadrono kareiviai esą labai nedrausmingi. Bet priėmė. Aš įrodžiau, kad kiek galiu, tiek visuomet stengiuosi atlikti man skirtas pareigas.

Breslaujoje kautynių neturėjom. Žygiavome į Molėtus. Kelios dienos juose. Paskui įsakymas — į Giedraičius. Girdėtis toluomoje kautynių aidai.

Prisiartinom netoli Giedraičių. Naktis — baisu prisiminti. Tamsi, kaip smala, o oras biauriausias.

Eil. P. Jarašukas

Lietus ir didžiausias purvas. Vadas ltn. Lasinskis į abu sparnus pasiuntė po kareivių ryšiams palaikyti. Iš kairiojo sparno grįžo žvalgas — nieko nerado. Po kiek laiko uždusęs atbėga kitas kareivis. Jis matė plente daug kareivių, bet arčiau nediršo priėti.

Lenkai ar savi ten? Reik dar kartą patikrinti. Vadas skiria eiti į šią nakties žvalgybą mane. Skiria dar vieną bendram žygiui. Šis buvo senas rusų kareivis. Visi jį vadindavome Nikalojaus kareiviu.

Slenkame už medžių, artėjame prie plento. Prisiartiname visai arti. Ir čia tamsoje, visai mūsų panošėje, išgirstame lenkiškai sukalbant. „Nikalojaus“ kareivis atsigrįžo ir bėgte... Ir jis bėga ne tiesiai į mūsų pusę, bet šonan, prie kažkokių namų. Manau, kad senas kareivis turi žinoti, kur dingti. Seku aš jį... Prie sodybos buvau jį jau beprisivijęs. Staiga kažkas iš namo išėjo. Jis švystelėjo elektriniu žibintuvėliu tiesiai į mano draugą ir šis sustojo apakintas.

Aš buvau šone ir šviesos ruožas manęs nelietė. Pamačiau lenkų karininką su apvadžiota kepure ir pistoletu prie šono. Lenkas švietė į mano draugą ir skubiai traukė ginklą. Jis buvo pažinęs, kad prieš save turi lietuvį. Aš prišokau artyn ir iš savo šautuvo jį paklojau. Maniau, kad turi, gal būt, svarbių dokumentų, pasilenkiau prie nukautojo kišenius, bet išgirdau aplink bekylantį didelį triukšmą. Įvykio vieton skubėjo daugelis kojų. Mano draugas jau buvo nubėgęs, tad pasekiau jį ir aš.

Grįžau ir vadui pranešiau rezultatus. Mūsų kuopą, pasirodo, lenkai apėjo sparnu. Mes greit pasitraukėm, nors jau buvome patekę į sparninę ugnį. Rytmetį sužinojau, kad nukautasis buvo poručikas (atitinka mūsų kariuomenės leitenanto laipsnį).

Dalyvavau dar keliuose susirėmimuose prie Giedraičių, vėliau saugojom demarkliniją. Iš kariuomenės išėjau 1922 m. balandžio 25 d. Už pasižymėjimus kautynėse apdovanotas Vyčio kryžiumi.

Donatas

džiuliu glėbiu išplėsdami žemę, kad ją smulkiomis dulkėmis išbarstyti virš slenkančių susikaupusių kareivių galvų.

Kuopa prisėlino išėties ribą. Sustojo. Priešakyje už keliasdešimt žingsnių dideliais tarpais vienas nuo kito gulėjo kareiviai. Savi. Jie nuo seniai buvo sąlytyje su priešu.

Kuopos vado ryšiai su bataliono vadu ir su būrių vadais veikė puikiausiai. Komandavimo grupėje apšiai darbo turėjo skydelininkai ir optikos aparatų valdytojai. Pirmieji mosikavo spalvuotais skydeliais, perduodami, priimdami pranešimus, o antrieji spaudėsi per laukus ilgais ugniniais rankšluosčiais, gerai suprasdami vieni kitus. Artilerijos skeveldros iki šiol ryšininkus aplenkė. Ir Petras Giedraitis, geriausias kuopos vado pasiuntinys, dar nesulaukė eilės veikti. Taip jis buvo tik paprastas pasiuntinys — be skydelio ir be mašinos. Sekiojo kuopos vadą ir kantriai laukė progos, kada jo jėgos bus vadui reikalingos. Tai greitakojis Petras. Tas, kuris kariuomenės stadione penkis kilometrus prabėgdavo per šešiolika minučių. Dėl jo greitųjų kojų kuopos vadas ir paėmė jį į komandavimo grupę.

Kuopa pradėjo puolimą. Trumpais šuoliais pirmyn ir pirmyn veržėsi drąsūs vyrai. Priešo ugnis dažnėjo. Jo taiklumas darėsi pavojingas. Čia kairiau, čia dešiniau puolantieji sukniubdavo ir nebeapsikeldavo. Sunkiųjų kulkosvaidžių ugnis ėmė žerti be paliuvos, o nuo artilerijos sviedinių žemė nebespėjo drebėti. Kuopa kentė nuostolius. Pašėlimo pilnos vado akys apsiblausė. Skaičiuodamas atstumą iki priešo, ėmė abejoti. Ach — abejoti! Nėra nieko pavojingesnio kautynėse. Ne — jis nenorėjo abejoti, jis neabejojo. Jis jau žinojo, kad kuopa iki atakos nebepris. O jei prieš, tai visą išves iš rikuotės. Kas daryti?

— Pranešti bataliono vadui: kuopa prislinko vietomis per tris šimtus metrų nuo priešo pozicijų. Toliau slinkti negali — prieš kuopą sukonzentruoti septyni sunkieji kulkosvaidžiai. — Nusprendžia kapitonas. Tuo pačiu momentu jam praneša:

— Tamsta kapitone, ryšiai su bataliono vadu nutrūko! Skydelininkai nukauti, optikos aparatas sudaužytas.

— Eilinis Giedraitis! — rikteli kapitonas.

— Aš! — Pasukdamas galvą į vado pusę, nušvitusiomis akimis atsiliepė Giedraitis, o į jo šalimą, kaip kupstelis išsikišusią iš už kalvelės, tuo momentu taukštelėjo plieninė bitė. Taukštelėjo, bet nuslydo į šalį.

— Ar žinai, kur yra bataliono vadas? — Kapitonas.

— Visą laiką buvo prie ano vienkiemio su dviem baltais kaminiais.

— Taip. Kuo skubiausiai praneši bataliono vadui, kad prieš mūsų kuopą veikia septyni priešo sunkieji kulkosvaidžiai. Atstumas iki priešo, vietomis, trys šimtai metrų. Kuopa turi žymių nuostolių. Pranešęs tuojau grįžk čia.

— Klausau! Kuo skubiausiai pranešiu bataliono vadui, kad į mus šaudo septyni sunkieji kulkosvaidžiai. Atstumas nuo jo, vietomis, trys šimtai metrų. Kuopa turi žymių nuostolių. Pranešęs tuojau grįšiu atgal!

— Vykdyk! Pats supranti, kad tai labai skubu. — Pridėjo.

Petras tikrai suprato. Kada kulku lietus ims kristi ant galvų tau ir tavo draugams, tada ir tu suprasi, kaip svarbu apie tai kuo greičiau pranešti tam, kuris gali nepakenčiamą padėti pakeisti.

— Pas bataliono vadą, pas bataliono vadą, pas bataliono vadą!.. Greičiau, greičiau, greičiau, Petrai! Stadione tu bėgiojai dėl pramogos ir tavo kojos tavęs nė karto neapgavo. Dabar ne pramoga, o gyvenimo ir mirties žaidimas. Bataliono vadas įsakys ką nors daryti. Jis nežino kokiam pragare atsidūrė mūsų kuopa. Jis gali ją išgelbėti. Prisiųsti rezervus pulti. Sutriuškinti visus septynis kulkosvaidžius. Ach, kad tik greičiau, greičiau, greičiau pas bataliono vadą, — ragino pats save eilinis Giedraitis.

(B. d.)

J. Nr.

KELIONĖ APLINK VOKIETIJĄ

(Žiūr. „Kario“ Nr. 37)

Rugpiūčio 13 d. 12 val. iš Miuncheno traukiniu išvažiavome į Vokietijos gėlių miestą Štutgartą. Apie 14,30 val. mes jau buvome apgyvendinti didžiajam Štutgarto Hotel Graf Zeppelin. Visą likusiąją dienos dalį praleidome garsioje Vokietijos sodų parodoje, apžiūrėdami ten įrengtus, išstatytus ir išpuoštus tūkstančiais įvairiausių rūšių gėlių sodų ir gėlynų įrengimus, tarp kurių švirksčia ir mirga prašmatniausi fontanai, pilna visokių pramogų linksmi ir sveikai praleisti laiką.

Vieta šiai puikiai parodai įrengta ir sutvarkyta kalnuotų uolienu vietoje, kurios neįdomų pirmykštį vaizdą matėme tik išstatytuose paveiksluose — sugretinimuose su dabartiniu vaizdu. Reljefiniu ir estetiniu požiūriu visas parodos plotas sutvarkytas labai sumaniai, skoningai — tiesiog idealiskai. Mums buvo nurodyta visa eilė jau gan didelių suaugusių medžių, kurie buvę čia perkelti iš kitur ir pasodinti dar tik prieš parodos įrengimą.

Parodoje yra ir įrengtų atitinkamų gyventi namų su visa kuklia, tvarkinga aplinkuma: sodeliais, dar-

želiais, fontanais. Visur įtikinamai įrodoma, kaip gražiai, patogiai ir skoningai galima pačiam žmogui įsirengti savo nors ir kukliausio gyvenimo aplinkumą. Aplink visą parodos plotą eina siaurutis, iki juokingumo mažas traukinėlis, kuriuo publika gausiai važinėjasi, nuotaikingai dalindamasi savo išpūdžiais su visame plote gausiais parodos lankytojais. Šiuo nepaprastu „ekspresu“, mūsų vadovams pasiūlius, aplink visą gėlėmis marguojančią ir kvepiančią parodą ir mes visi vieną kartą apvažiavome.

Vakare Štutgarto miesto atstovai surengė mums jaukų priėmimą rotušės „rūsyje“. Po priėmimo, jau nakties metu, dar kartą nuvažiavome į minėtą parodą pažiūrėti tikrai nuostabių iluminacijų. Puikaus vasaros vakaro tamsoje tiesiog iš žemės mušė į viršų šimtai galingų prožektorių, kurių apšviesti ištisi gėlių laukai ir rinktinių lapuočių gojai kūrė iš tikrųjų stebuklingai puikų vaizdą, o prašmatniausiai įrengti spalvoti ir visai kombinuoti besikaitaliojant fontanai atrodė tikrai pasakiškai.

Rugpiūčio 14 d. rytą, atsisveikinę gėlių ir Moze-lio vyno miestą Stutgartą, traukiniu išvažiavome į garsųjį, simpatinį miestą — Heidelbergą. Čia atvykę mes apžiūrėjome senąją studentų „knaipę“, kuri pilna įvairiausių suvenirų, seniausių fotografijų, užrašų visose sienose, lubose ir balduose. Apžiūrėjome taip pat didingus senosios pilies griuvėsius, su milžiniška, dviejų aukštų namo didumo vyno statine, buvusių valdovų vyno rūsiuose. Toliau mes apžiūrėjome senąjį garsųjį Heidelbergo universitetą, su jo istoriniais karcėriais studentams. Tie karcėriai randasi senų universiteto rūmų palėpėse, o jų sienos ir lubos neįsivaizduojamai išrašinėtos, ištepintos ir išpaišytos įvairiausiais šamojais, pastabomis, piešiniais... Pastogės kambarėliuose daug kur matėme ir ten sėdėjusiųjų atvaizdus, pritvirtintus iš minkštos duonos sėdėjusiųjų pagamintais rėmeliais... Pavalgę pietus didelėje aukštumoje prie Heidelbergo esančiame „Molkenkur'e“, iš kur atsiveria žavinga senojo Heidelbergo panorama, autobusu išvažiavome į Frankfurtą prie Reino.

Rugpiūčio 14 d. Frankfurte mes apžiūrėjome patį miestą su jo stilingais, romantiškais viduramžių namais, matėme didžiojo vokiečių dainiaus V. J. Getės gimtąjį namą, o vakare po atviru dangumi žiūrėjome puikų „Nibellungų“ vaidinimą. Įspūdingas veikalo turinys, puiki vaidyba ir pastatymo aplinkuma teikė iš tikrųjų nepaprastų išgyvenimų, o tuo tarpu kur ne kur rugpiūčio žvaigždėmis nusagstytoje padangėje dažnai praūždavo vienas kitas milžiniškų prožektorių rankų gaudomas bombonešis. Vyko karo aviacijos nakties pratimai.

Rugpiūčio 15 d. mes apžiūrėjome Frankfurte didžiausią chemijos fabriką, vadinamą I.G. dažų fabriką. Viename šio fabriko skyriuje gaminami ir garsiausios pasaulyje „Bayerio“ vardo firmos vaistai. I. G. dažų fabrikai užima didžiulį plotą (1,5 km × 4,5 km) Höchst, kuris yra prie pat Maino upės.

Vokiškoji „Bayerio“ firma plačiai gamina įvairius chemijos, formacijos gaminius ir dažus. Daugiausia tačiau čia gaminami dažai. Fabrikas turi apie 9.300 darbininkų. Jų tarpe yra 500 akademikų.

Šiame fabrike matėme ir visą eilę dirbtinių dalykų: izoliacijos medžiaga, dirbtinė guma, dirbtinės žarnos dešros, dirbtinis šilkas, dirbtiniai briliantai ir kiti brangakmeniai, dirbtinė oda, neperšaukiamas stiklas, presuotas medis ir kt. Mūsų spaudos atstovams buvo parodyti didžiuliuose pastate įrengti milžiniški katilai, kuriuose labai komplikuoju būdu vyksta cheminis dažų gaminimas. Toliau apžiūrėjome labai didelę fabriko laboratoriją, kurioje daromi įvairiausių dažų gamybos bandymai. Matėme ir įvairiausių moteriškų medžiagų raštų spausdinimą, kuris lyg ir panašus į laikraščių spausdinimą.

Vaistų skyriuje matėme, kaip gaminami Antipyrinas, Pyramidonas ir kiti vaistai. Visų rūšių vaistai čia gaminami ištisomis tonomis. Labai kruopštus ir įdomus darbas — serumų gamyba ir sterilizuotųjų vaistų supylimas į ampulas ir pastarųjų užtaisymas. Apskritai, ypač šis fabriko skyrius daro didingą vaidą savo plačiausiu viso pasaulio kraštų aprėpimu. Pav., vaistų įpakavimai gaminami net dvidešimt dviem kalbom. Taigi, „Bayerio“ firmos vaistai yra gerai pažįstami ir Lietuvoje.

Rugpiūčio 15 d. apie vidudienį, apžiūrėję šį didžiulį I. G. dažų fabriką, atsisveikinome gražųjį

Frankfurtą prie Maino ir savuoju autobusu išvažiavome į Viesbadoną. Iš čia puikiu Reino garlaiviu „Fatherland“ išplaukėme į Koblenzą. Šioje vietoje reikia pažymėti, kad tai buvo gražiausia visos mūsų kelionės aplink Vokietiją atkarpa. Aukšti, uoluoti plačiojo Reino krantai žaliavo ištisais vynuogynais ir sodais. Neprieinamose pakrantės kalnų viršūnėse stūksa viena už kitos dantytomis bokštais viduramžių pilaitės, įvairūs sustiprinimai arba jau tik jų kuorų griuvėsiai.

Ant laivo denio vėsu ir idiliškai jauku. Lengvas Reino vėjelis šiurena mūsų keliautojiškai išsidraikiusius plaukus, gaivina pilnus įspūdžių veidus. Hitlerjugendo mergaičių būrelis skautišku draugingumu dalinasi su mūsų spaudos atstovais puikios kelionės įspūdžiais, dainuoja įvairias linksmas ir komiškas savo daineles. Nejučiomis nuplaukiame ilgą kelionės galą ir pasiekėme Koblenzą, o iš čia traukiniu nuvažiavome į Kölną. Jau buvo vėlus vakaras, kai mes apžiūrėjome gražiai iliuminuotą Kölną, su jo puikiaja katedra.

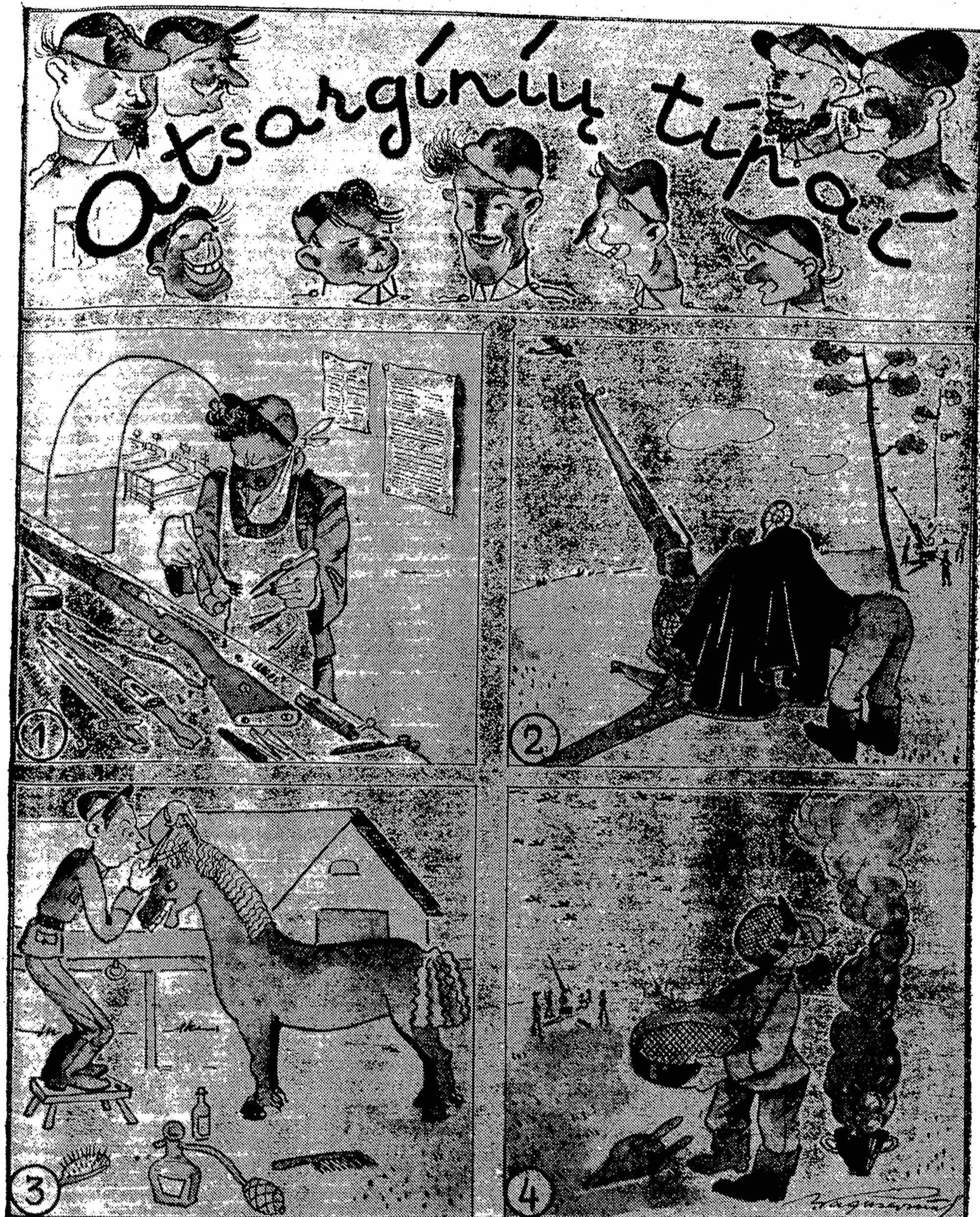
Rugpiūčio 16 d., važiuodami autobusu, apžiūrėjome miestą ir didžiulę Kölno katedrą. Tą pačią dieną mes išvykome į Duisburgą-Hamborną, kur mes matėme didžiausiąją Europoje plieno liejyklą August Tysen Hütte. Čia matėme, kaip nesustodami dieną naktį iš milžiniškų krosnių teka ištisi plieno upeliai. Darbas čia nepaprastai pavojingas.

Šioje milžiniškoje plieno liejykloje dirba 25.000 darbininkų. Uždirba 0,80—1,00 RM per valandą. Fabrikas gamina plieną įvairiose formose, kaip žaliavą fabrikatams kitiems fabrikams. Šiame fabrike vietoje gaminami tik geležinkeliams bėgiai ir speciali plieninė skarda.

Apžiūrėję šį fabriką, mes nuvykome į milžinišką vidaus uostą — Binnenhafoną. Plačioje Reino srvoje stovėjo ir įvairiomis kryptimis plaukiojo šimtai visokio didumo upių laivų. Tamsių dūmų kamuoliai didingai temdė popietės dangų. Motoriniu laivu patogiai apvažiavome daugybę šio uosto baseinų. Visur čia didžiausias judėjimas. Šis uostas yra didžiausias vidaus uostas pasaulyje. Jis rūda ir anglimis maitina milžiniškus, mūsų tik ką apžiūrėtus, Kyseno plieno liejyklos fabrikus. Daugelyje vietų matėme uosto baseinų krantuose supiltus didžiulius rūdos žaliavų kalnus bei anglies išteklius.

Sudominti apžiūrėję šiuos didelius dalykus Duisburge, traukiniu išvažiavome į Hanoverį, kurį pasiekėme jau rugpiūčio 16 d. vakare. Kitą dieną iš pat ryto apžiūrėję miestą ir važiuodami į Niedersachsus, pakeliui apžiūrėjome žymų valstybinį žirgyną Celle. Čia mums buvo parodyta keliolika puikių veislinių žirgų, pademonstruotas jų prabėgimas. Taip pat buvo parodyta ir specialių dresūros numerių.

Niedersachsuose apžiūrėjome stambų, nors ir ne modernų ūkį Müdene. Toliau nuvykome apžiūrėti sėklų kultivavimo ūkius Ebstorfe. Iš čia vykome autobusu į Lüneburgą, o iš čia į didįjį Vokietijos ir Europos uostą — Hamburgą. Pernakvoję „Keturių metų laikų“ viešbutyje, rugpiūčio 17 d. apžiūrėjome milžinišką Hamburgo uostą, kuris atrodo kažkaip artimas ir žinomas, nes per jį tūkstančiai lietuvių sunkiaisiais priespaudos laikais išvažiavo svetur į tolimus užjūrius laimės ieškoti. Jo vardas dažnai skambėdavo ir ypač ano meto mūsų liaudies dainose. Didžiulio uosto įspūdis, jo nemačius, tiesiog sunku ir aprašyti. Čia mes taip pat apžiūrėjome ir anksčiau aprašytojo Ar-

ATSARGINIAI KARIUOMENĖJE: 1) Chirurgas, 2) Fotografas, 3) Kirpėjas, 4) Bitininkas.

beitsdiensto puikų didelį laivą. Daugelį Hamburgo uosto baseinų apvažiavome motorine valtimi, ir malonūs palydovai mums daug ką paaškino. Vėliau sena-

jam Bürgerhause buvo mums surengtas iškilmingas priėmimas. Po pietų mes dar lankėmės didžiuliam Hamburgo zoologijos sode. Ir pagaliau tos dienos va-

kare specialiu greituju traukiniu išvažiavome į Berlyną. Čia radome jau smarkiai įtemptą būklę. Atrodė, kad karas su Lenkija gali kilti kiekvienu momentu.

Pernakvoję vėl tam pačiam puikiam Hotel Kaiserhof, rugpiūčio 19 d. apie 23 val. išvažiavome į Kauną. Ši puiki, didinga kelionė aplink platųjį Trečiojo Reicho kraštą, jos malonūs palydovai ir pavyzdingas organizuotumas bei nuoširdus vaišingumas, dar ilgai stovės visų ekskursijos dalyvių atmintyje. Ji visu savo giedrių prisiminimų ryškumu atgyja ir šiuo metu, kada mūsų kaimyniniuose kraštuose eina naujas žūtbutinis karas. Kraštuose, kuriuos turėjome gražios progos pamatyti, pažinti ir suprasti.

Kpt. Urbonas

KARIUOMENĖS GYVENIMAS

VYTAUTO DIDŽIOJO AUKŠTOSIOS KARO MOKYKLOS Generalinio Štabo Skyriaus III laidos klausytojai savo išleistuvių proga atsiskė rauto ir skirtus rautui pinigus, t. y. po 100 lt. kiekvienas, paaukojo Ginklų Fondui.

PLUNGĖS IGULA. Nuo laukų nuėmęs javus, daugiau daroma lauko pratimų ir nužygiuojama toliau į kaimus, Kaimo žmonės dabar kariuomenę dar švelniau sutinka, negu pirmiau. Per vieną pratimą pasitaikė užimti poziciją paliai ūkininkų sodybą. Šeiminkai, pastebėję karius, atnešė jiems pintines obuolių ir pasiūlė eiti į sodą prisiskinti ir parsinešti namo. Be to, kieme buvusius kareivius pakvietė į kambarius ir juos vaišino kitais maisto produktais. J. Š.

7. PĖST. PULKAS. Rugsėjo 14 d. igulos karininkų ramovėje įvyko ilgamečio pulko kapeliono kun. Jurkaus išleistuvės. Kapelionas kun. Jurkus su nežymiomis pertraukomis išstarnavo butegeidėnų eilėse apie 7 metus.

Pulko karių dvasiniais reikalais rūpintis naujai paskirtas kapelionas kun. Rinkevičius.

Rugsėjo 16 d. gimnazijos aikštėj įvyko draugiškos krepšinio žaidynės tarp gimnazijos ir 7. pėst. pulko karių komandų. Rungtynes laimėjo gimnazija 24:12 (12:7).

8. P. K. K. VAIDOTO PULKO KREPŠININKAI po sėkmingų kariuomenės pirmenybių turėjo dar keletą laimėjimų prieš kitas komandas, pav., prieš Radviliškio „Šaulių“ 36:19 ir prieš Linkaičių „Ara“ 26:14.

IX-10 d. I rinktinė žaidė prieš II-ją. II-ji rinktinė pralaimėjo 24:36 (8:12). Be to, tą pačią dieną žaidė krepšinį ir atsarginiai. — II š. kuopa prieš I-ją. Šios rungtynės buvo labai atkaklios. Laimėjo I kuopos atsarginiai 11:6 (9:1).

J. k. Vyt. Paliušis

GRAŽUS ATSARGINIŲ PAVYZDYS. Karo aviacijos Kauno igulos pašaukti pakartojimui atsarginiai rikiuotėje ir statutuose šauniai pasirodė. Pertrauktas civilinio gyvenimo laikas, galima sakyti, karinių žinių neišdildė. Beveik visi yra priklausę šaulių būriams, todėl nenuostabu, kad daina ir žvali rikiuotė sukelia pasigėrėjimo.

Gražų pavyzdį parodė eiliniai Zemlys Antanas ir Kosiakas Liudas. Šie du atsarginiai kariai viršininkų iniciatyva suruošė du spektaklius, kurio visą pelną paaukojo Ginklų Fondui.

Eilinis Zemlys spektakliuose pasirodė kaip fakyras, o eilinis Kosiakas pasižymėjo akrobatiškumu.

Tenką pabrėžti, kad eilinis Zemlys yra gabus fakyras. Būdamas 13 metų, jis šią profesiją išmoko Rygoje. Ten pat per vieną fakyry suvažiavimą laimėjo pirmąją vietą už tai, kad užkastas žemėje, 4 metrų gilume, išbuvo 48 val. Eilinis Kosiakas yra geras gimnastas kaip prie įrankių, taip ir salėje. Č. s.

BRANGI ŠEIMOS DOVANA GINKLŲ FONDUI. Atvykę pas krašto apsaugos ministrą b. gen. Musteikį labai kilnią auką Ginklų Fondui įteikė ats. kpt. Stasys Skeberdis su savo žmona: jie padovanojo savo jungtinių žiedus.

Ši auka juk yra brangiausias šeimos turtas, kurio kad ir didžiausioje bėdoje ar nelaimėje būdama šeima negali atsakyti. Jei šeima atsisako nuo taip jiems brangių gyvenimo ryšio ženklų, tad reikia pripažinti, kad šiai šeimai netrūksta gilios Tėvynės meilės. Tokiais kilniais pavyzdžiais mes galime tik didžiulis. Šis pavyzdys paskatins dar ir tuos turtinguosius, kurie ligi šiol Ginklų Fondo reikšmę mažai tevertino.

Krašto apsaugos ministras b. gen. Musteikis ats. kpt. Skeberdžiui ir jo žmonai nuoširdžiai padėkojo ir žiedus perdavė Ginklų Fondui.

SPORTAS

IŠ L KLASĖS FUTBOLO PIRMENYBIŲ. Rugsėjo 16 d. Kaune buvusiose pirmenybių rungtynėse Taurus įveikė C JSO 1:0. Rugsėjo 17 d. buvusiose pirmenybių rungtynėse LFLS katastrofiškai supliekė ŠŠ Kovą 9:1 (5:0). ŠŠ Kovo gynimas, kuris buvo sudarytas iš atsarginių žaidikų, visai nesijungė į bendrą darbą ir todėl neįstengė sulaukyti veržlių LFLS puolikų. Ir Telšiuose KSS įveikė Sakalą 1:0.

DVIRAČIŲ LENKTYNĖS. Rugsėjo 17 d. buvo įvykdytos dviračių lenktynės Kaunas — Ukmergė — Kaunas. Kelio ilgis apie 134 km. Buvo rungtyniaujama A kl. ir B klasės dviračiais. A klasės nugalėtoju liko 1. St. Severinas (Fredos JSO), sukores distanciją per 4:55:22 val., 2. Juškaitis (Šventosios Vytauto Didžiojo gimnazija) per 5:34:11 val. B klasėje 1. Kamarauskas (Fredos JSO) per 5:26:45 val., 2. Sandockis (Š MSK) per 5:28:39 val. ir 3. Lechavičius (Darbo sportas) per 5:55:22 val.

SPORTO SEZONO UŽDARYMAS UKMERGĖJE. Rugsėjo 9—10 d. miesto stadione įvyko Ukmergės vasaros sporto sezono uždarymas. 9 d. buvo pravesta lengvoji atletika. Čia dalyvavo po keletą atletų iš A. Smetonos gimnazijos, Mokyt. seminarijos, J. S. O., N. PP, Mokyt. semin. kursų ir lenkų švietimo klubo. Po įtemptos kovos kai kuriose sporto srityse pasiekta neblogų rezultatų. Lengvosios atletikos nugalėtoju liko A. Smetonos gimnazija. Antroji vieta atiteko Mokyt. seminarijai.

10 d. buvo pravestas krepšinio turnyras ir sklandymas. Krepšinio žaidimuose dalyvavo N. PP, A. S. gimnazija, Mokyt. seminarija, J. S. O., „Darbas“, Mokyt. sem. kursai ir lenkų šviet. klubas. Į finalą įkopė N. PP ir A. Smetonos gimnazija, tačiau dėl tamsos finalai atidėti kitam sekmadieniui. Pagaliau po visų rungtynių sutemoje pasirodė ir Ukmergės sklandymo grupės nariai, padarydami po vieną gražų sklandymą.

Rugsėjo 17 d. miesto stadione buvo sužeistos finalinės Ukmergės krepšinio turnyro rungtynės tarp N. PP ir A. Smetonos gimnazijos. Po smarkios ir įdmiškos kovos rungtynes laimėjo N. PP rezultatu 40:18 (22:8). N. p. pulkas, laimėdamas šias rungtynes, antrąsyk laimėjo Ukmergės m. krepšinio turnyro nugalėtojo vardą.

Po to buvo žaidžiamos draugiškos krepšinio rungtynės tarp Ukmergės rinktinės ir Kauno „Grandies“. Tačiau rungtynių baigti nebeteko. Ėmė smarkiai lyti ir esant rezultatui 8:6 „Grandies“ naudai, rungtynes teko nutraukti. Tėčius

GALVOSŪKIS

GALVOSŪKIO NR. 27 SPRENDIMAS

Kadangi arklių lenktynėse laimi arklys, tai grandinis pasiūlė jodikams persėsti. Persėdus, kiekvienas stengėsi draugo arklių nujoti pirmą prie tikslo, kad jo arklys (kurio joja draugas) liktų paskutinis, nes taip ir buvo sutarta.

Išsprendė: 1) P. Jokubauskaitė (Ž. Nm.), 2) N. Krivickaitė (Pn.), 3) psk. M. Antaniškis (4. PP), 4) psk. J. Zapkus (1. PP), 5) J. Zenkevičius (be to, jam įskaityti Nr. Nr. 25 ir 26 sprendimai), 6) J. Lukoševičius (įskaitytas Nr. 25 sprendimas), 7) psk. Z. Bačanskas (įskaitytas ir Nr. 26 sprendimas), 8) Z. Gobis (Pn.), 9) A. Pakėnas (Pn.), 10) J. Ramanauskas (Rs), 11) V. Armonas (Iz.), 12) gr. Pr. Juzuitis (PAR), 13) F. Gužas (K.), 14) A. Gruodis (įskaitytas ir Nr. 26 sprendimas), 15) V. Dalangauskas (Gr.). Be to, J. Astrauskui įskaityti Nr. 25 ir 26 sprendimai ir V. Baumilai Nr. 26.

GALVOSŪKIS NR. 32. (Vert. 1 tšk.)

Eilinis Kanauka, grįždamas iš miesto, kareivinių rajone rado raštelį, kurio turinys susidėjo iš šių skiemenų: Dra, ka, ne, bi, si, vi, riai, sūs, ir, šo, prie.

Eilinis Kanauka iš šių skiemenų sudėjo vieną sakinį. Vėliau jis šį raštelį davė perskaityti draugui eil. Jonui. Tačiau šis perskaitė visai priešingą sakinį, negu eil. Kanauka. Kokį sakinį perskaitė vienas karys ir kokį sakinį kitas karys?

R. Kasperavičius

MOKYTIS NIEKUOMET NEVELU. Bet kas delsia pradėti mokslą, tas skuba likt be mokslo.

Mokytojai rengia mokinius į visas klases.

Per metus — dvi klases. Mokestis — 15 lt. per mėn. Mokslas pradėdamas IX. 15. Įsirašyti Laisvės al. 18 („Romos“ valgykloj) 16—19 val.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI

Z. B. Atsiųstų galvosūkių negalėsime įdėti. Vieno — dabartinio momento sumetimais, o kito — pats brėžinys nedailiai atliktas. Negalės padaryti klisės, o renkant būtų perdaug darbo.

D. M. Tryškiai. Tinkamas nuotraukas dedame, nežiūrint jų didumo, tačiau pageidaujama didesnio formato. Už įdėtas nuotraukas atlyginama.

K. Antakalniui. Eilėraštis netiks.

A. Bubinui. Rašai, kad esi arti dabartinių įvykių ir gali ką nors apie juos parašyti. Prašome įdomių reportažų, kurie, „Kari“ leidžiant tris kartus per savaitę, būtų pageidaujami. Tik reikia siųsti skubiai, nes įvykiai kasdien keičiasi.

P. Plauskiui. Abejoti, ar dabartiniai karo meto „Kario“ numeriai betiks į metinį komplektą susiūti. Puikiausiai tiks. Nežiūrint į tai, kad popierius šiek tiek ir didesnis, teksto formatas palieka tas pats ir popierių apipiauščius, jis nenukentės. Kad popierius ir nebetoks gražus, tai nieko nereiškia. Juk istorinių metų bus komplektas. 1919—1920 m. „Kario“ popierius buvo dar blogesnis, tačiau labai brangūs anų metų komplektai.

ŠACHMATAI

Iš šachmatų olimpiados Buenos - Airese

Pasaulinė šachmatų olimpiada Buenos Airese jau pasibaigė. Olimpiados nugalėtoja tapo Vokietijos ekipa, surinkusi 36 taškus iš galimų 56. Antroje vietoje liko Lenkijos ekipa su 35 ir puse taško. Tuo būdu Hamiltono Rosselio auksinę taure laimėjo vokiečių šachmatininkai.

Finaliniame turnyre pirmame rate Lietuva susitiko su Argentina. Argentiniečiai pasirodė pranašesniais už mūsų šachmatininkus ir laimėjo prieš Lietuvą pasekme 3:1. Čekija-Moravija įveikė Braziliją 3½:½. Lenkija tokia pat 3½:½ taško pasekme laimėjo prieš Kubą. Latvijos — Olandijos susitikimas baigėsi lygiomis 2:2. Vokietija įveikė Estiją 2½:1½. Danija laimėjo prieš Čili taip pat 2½:1½ ir Švedija prieš Prancūziją 3:1.

Antrame rate Lietuvos ekipa susitiko su vienu iš turnyro favoritų — stipria Vokietijos rinktine, kuriai pralošė pasekme 3:1. Argentinos ekipa laimėjo prieš antrą iš turnyro favoritų — Čekiją-Moraviją net 3½:½. Tuo būdu Argentinos ekipa, prieš kurią Lietuvos ekipa du kartus pralošė švelnesnėmis pasekmėmis, pasirodė besanti tikrai tvirta. Danija laimėjo prieš Palestina net 3½:½. Lenkija įveikė Braziliją 2½:1½. Kuba laimėjo prieš Čili 3:1. Prancūzija su Olandija sulaušė lygiomis 2:2. Latvija—Estija 2½:1½.

Trečiame rate Lietuvos ekipa susilaukė trečio pralaimėjimo. Ši kartą prieš Latviją 1:3. Šiame rate Čekijos — Moravijos ekipa susilaukė savo antro pralaimėjimo, ši kartą prieš Vokietiją 1:3. Argentina įveikė Braziliją 3½:½. Prancūzija su Estija baigė lygiomis 2:2. Švedija sukirto Danijos ekipą 4:0. Palestina — Kubą 3:1. Lenkija su Čili vos baigė 2:2.

Ketvirtame rate Lietuvos ekipa baigė lygiomis su Prancūzija 2:2. Pažymėtina, kad Prancūzijos ekipoje lošė pasaulio meisteris dr. Aliochinas. Stipri Lenkijos ekipa baigė taip pat lygiomis su Palestina. Danija šiame rate susilaukė vėl 0:4 pralaimėjimo, ši kartą prieš Olandiją. Idomiausias šio rato susitikimas buvo tarp Argentinos ir Vokietijos ekipų, kurios abi iki tol ėjo be pralaimėjimų. Čia olimpiados šeimininkai turėjo nusileisti pranašesniems vokiečiams ir pralaimėjo 1:3. Čekija-Moravija sukirto Latviją net 3½:½. Be pralaimėjimo esanti Švedija ši kartą įveikė Kubą 3½:½. Čili — Braziliją 2½:1½.

Penktame rate pirmaujanti Vokietijos ekipa įveikė Braziliją 2½:1½. Švedija — Lenkiją 2½:1½. Argentina laimėjo prieš Latviją 2½:1½. Estija turėjo pasitenkinti lygiomis 2:2 su Danija, taip pat Čekijos — Moravijos susitikimas su Prancūzija baigėsi lygiomis 2:2. Čili įveikė Palestina 3:1 ir Olandija tokia pat 3:1 pasekme Kubos ekipą.

Šeštame rate, kaip ir klasifikaciniame turnyre, Lietuva nugalėjo Daniją pasekme 3:1. Vokietija įveikė Latviją taip pat 3:1. Švedijos ekipa nugalėjo Čili 3:1. Argentina vos įveikė Prancūziją 2½:1½. Lenkijos ekipa pralaimėjo 1½:2½ prieš Olandiją. Palestina prieš Braziliją laimėjo 2½:1½. Estija lengvai nugalėjo Kubą 3:1.

Septintame rate Lietuvos ekipa vėl turėjo pralaimėti Kubos ekipai, kurioje lošia ir buvęs pasaulio šachmatų meisteris Kapablanka, pasekme 3:1. Vis pirmaujanti Vokietija turėjo pasitenkinti lygiomis 2:2 su Prancūzija. Tokia pat 2:2 pasekme baigėsi ir Švedijos — Palestinos susitikimas. Čekija — Moravija laimėjo prieš Daniją 2½:1½. Olandija įveikė Čili 3:1. Latvija įveikė Brazilijos ekipą 2½:1½. Lenkija laimėjo prieš Estiją taip pat 2½:1½.

Aštuntame rate Lietuvos ekipa susilaukė šioje olimpiadoje didžiausio pralaimėjimo: prieš Lenkiją pralaimėta 0:4. Argentina įveikė Daniją 2½:1½. Šiame turnyre visą laiką buvusi be pralaimėjimų Švedija pralošė Brazilijai 1½:2½. Tai buvo turnyro sensacija. Latvija įveikė Prancūziją 2½:1½. Estija — Čili

K A R I O

Lietuvos kariuomenės laikraštis
Kaunas, Miškų g-vė 18, „K A R Y S“ Telef. per Kar. Št. 56
Laidžia
Kar. Št. Spaudos ir Švietimo Skyrius
Redaktorius
Kapitonas Simas Urbonas

Honorarų gauti ir visais kitais reikalais redakcija ir administracija priima ketvirtadieniais, penktadieniais ir šeštadieniais. Išimtis — atvykusiems iš provincijos.

Prenumerata: puskarininkiams, kareiviams ir moksliviams metams — 5 lt., 6 mėn. — 3 lt., 3 mėn. 2 lt. Visiems kitiems metams — 6 lt., 6 mėn. — 4 lt., 3 mėn. — 2 lt., Užsienyje, be Latvijos ir Estijos, dvigubai.

Spaudžia „Spindulio“ B-vės sp. Kaune

3:1. Čekija—Moravija laimėjo prieš Kubą 3:1. Palestina — Olandija 2½:1½.

Devintame rate Lietuvos ekipa laimėjo prieš Čili 2½:1½. Švedija vėl turėjo sutikti su 1½:2½ pralaimėjimu Olandijai. Prancūzija su Brazilija baigė lygiomis 2:2. Tokiu pat 2:2 rezultatu baigtas ir Lenkijos — Čekijos-Moravijos susitikimas. Trečias lygiašias 2:2 pasiekė Palestina prieš Estiją. Vokietija — Danija 2½:1½. Argentina pelnė pergalę prieš Kubą 2½:1½.

Dešimtame rate Lietuva įveikė stiproka Palestinos ekipą pasekme 2½:1½. Vokietija laimėjo prieš Kubą 3½:½. Lenkijos ekipa laimėjo prieš šeimininkę Argentinos ekipą 2½:1½. Latvija — Danija 2½:1½. Olandijos — Brazilijos susitikimas baigėsi olandų laimėjimu 2½:1½. Čekija-Moravija tokia pat 2½:1½ pasekme įveikė Čili. Švedijos — Estijos susitikimas baigėsi lygiomis 2:2.

Vienuoliktame rate Lietuvos ekipa turėjo sunkų uždavinį prieš stiprią Švediją, kuriai pralaimėta tik 2½:1½. Šiame rate labai idomus buvo abiejų pirmaujančiųjų Vokietijos ir Lenkijos ekipų susitikimas, kuris po kietų kovų baigėsi lygiomis 2:2. Prancūzija sausai sukirto Danijos ekipą 4:0. Estija įveikė Olandiją 2½:1½. Čekija-Moravija taip pat 2½:1½ laimėjo prieš Palestiną ir Lenkija įveikė Kubos ekipą lygiai tokia pat 2½:1½ taško pasekme. Argentina lengvai laimėjo prieš Čili 3½:½.

Dvyliktame rate Lietuva baigė lygiomis 2:2 su Olandija. Taip pat lygiomis 2:2 baigėsi susitikimas tarp Latvijos—Lenkijos, Vokietijos—Čili, Prancūzijos—Kubos ir Argentinos—Palestinos. Estai laimėjo prieš Braziliją 3½:½ ir Čekija-Moravija prieš Švediją 2½:1½.

Tryliktame rate Lietuva pralaimėjo Estijai nemažu santykiu ½:3½ taško. Pažymėtina, kad ir kitų susitikimų pasekmės buvo didelės. Tai Lenkija įveikė Prancūziją net 4:0, Švedija sukirto Argentiną 3½:½. Tokia pat 3½:½ pasekme Latvija įveikė Čili. Čekijos-Moravija taipgi 3½:½ pasekme laimėjo prieš Olandiją. Brazilija įveikė Daniją 2½:1½. Vokietijos—Palestinos susitikimas baigėsi lygiomis 2:2.

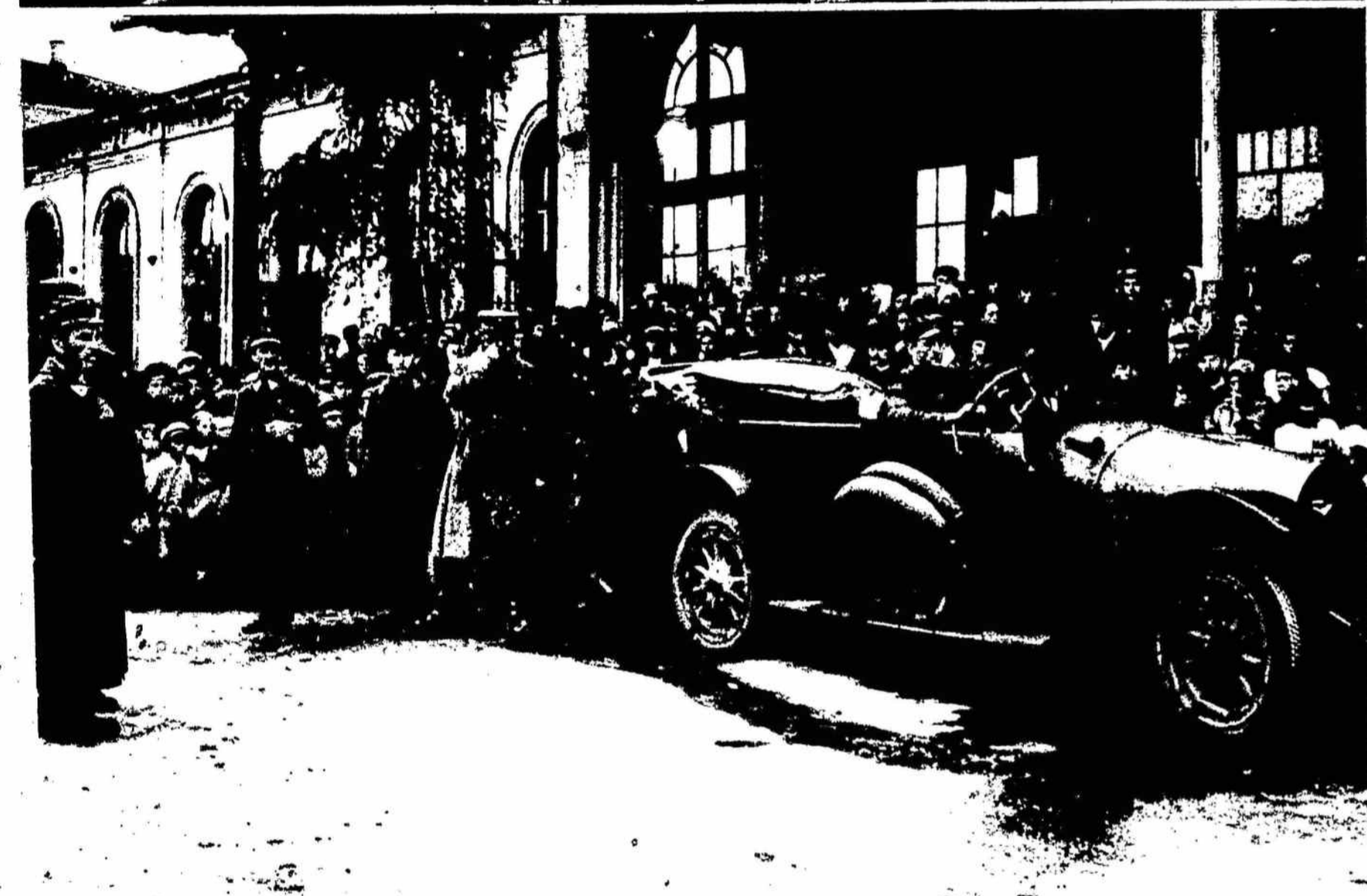
Keturioliktame rate Lietuva susitiko su Brazilijos ekipa. Po įtemptos kovos šis susitikimas baigėsi lygiomis 2:2. Vokietija laimėjo prieš Švediją 3:1. Estai taip pat 3:1 įveikė Čekijos-Moravijos protektoratą. Olandija su vargu laimėjo prieš stiprią Argentiną 2½:1½. Kubos—Danijos susitikimas davė mažą 2½:1½ taško pergalę kubiečiams. Latvija įveikė Palestina 3:1 ir Čili tokia pat 3:1 pasekme netikėtai sukirto Prancūzijos ekipą.

Penkioliktame rate Lietuvos ekipa parodė gyvą pasipriešinimą Čekijos-Moravijos protektoratui ir susitikimas buvo baigtas lygiomis 2:2. Vokietija pasiekė vos lygiašias 2:2 prieš Olandiją. Lenkija laimėjo prieš Daniją 3½:½. Švedijai vėl nepasisekė ir ji šiame rate pralaimėjo Latvijai 1½:2½. Likusios pasekmės buvo taip pat nedidelės: Argentina—Estija 2½:1½, Palestina—Prancūzija 2½:1½ ir Kuba—Brazilija taip pat 2½:1½.

Tuo būdu Hamiltono Rosselio taurės turnyro galutinė padėtis: 1. Vokietija 36 taškai, 2. Lenkija 35½, 3. Švedija 33, 4. Argentina 32½, 5. Estija 32½, 6. Čekija-Moravija 32, 7. Latvija 31½, 8. Olandija 31½, 9. Palestina 26, 10. Prancūzija 24½, 11. Lietuva 22, 12. Čili 22, 13. Kuba 21½, 14. Brazilija 21 ir 15. Danija 18½ taško.

Taip pat baigtas ir paguodos turnyras Argentinos prezidento Ortizo taurei laimėti. Ši turnyrą laimėjo Islandijos ekipa, surinkusi 28 taškus iš galimų 40. Antroje vietoje liko Kanados ekipa, surinkusi taip pat 28 taškus, bet turėjo blogesnę padėtį dėl mažesnio skaičiaus laimėjimų. 3. Norvegija 27 tašk., 4. Urugvajus 26, 5. Bulgarija 25½, 6. Ekvadoras 21, 7. Guatemala 15½, 8. Airija 15½, 9. Peru 14, 10. Bolivija 10 ir 11. Paragvajus 9½ taško.

Pasaulinėse moterų šachmatų pirmenybėse iš įvairių valstybių dalyvavo 20 šachmatininkių. Šiose pirmenybėse nugalėtoja liko, apgynusi turimą pasaulio meisterės titulą, Menčikova-Stevens (Anglija), surinkusi 18 taškų. Antroje vietoje Sonja Graf (be pilietybės) su 16 tašku, 3. Carrasso (Čili) su 15½, 4. Rinderė (Vokietija) 15 tšk. ir kt.

Trijų Kryžių kalnas Vilniuje, A. Grušnio nuotr.

Mūsų kariuomenės vadovybė Vilniuje 1920 m.

Lietuvos vėliava Gedimino kalne 1920 m.

Ruduo Kaunė, Iz. Girčio nuotr.

Nr. 41—43 Kaina 30 ct.

1939 m. rugsėjo 30 d.

**Lietuvos kariuomenės
savaitinis laikraštis**

Kaunas, Miškų g-vė 18, „K A R Y S“
Telef. per Kar. Št. 56

Leidžia

Kar. Št. Spaudos ir Šviet. Skyr.

Redaktorius

kpt. Simas Urbonas

Honorarų gauti ir visais kitais reikalais redakcija ir administracija priima ketvirtadieniais, penktadieniais ir šeštadieniais. Išimtis — atvykusiems iš provincijos

Prenumerata: puskarininkiams, kareiviams ir moksleiviams metams 5 lt., 6 mėn. — 3 lt., 3 mėn. — 2 lt. Visiems kitiems metams — 6 lt. 6 mėn. — 4 lt., 3 mėn. — 2 lt., Užsienyje, be Latvijos ir Estijos, dvigubai

Spaudžia „Spindulio“ B-vės sp. Kaune

Viršelio 1 psl. — j. psk. K. Heiningo nuotr.; 4 psl. — Iz. Girčio nuotr.

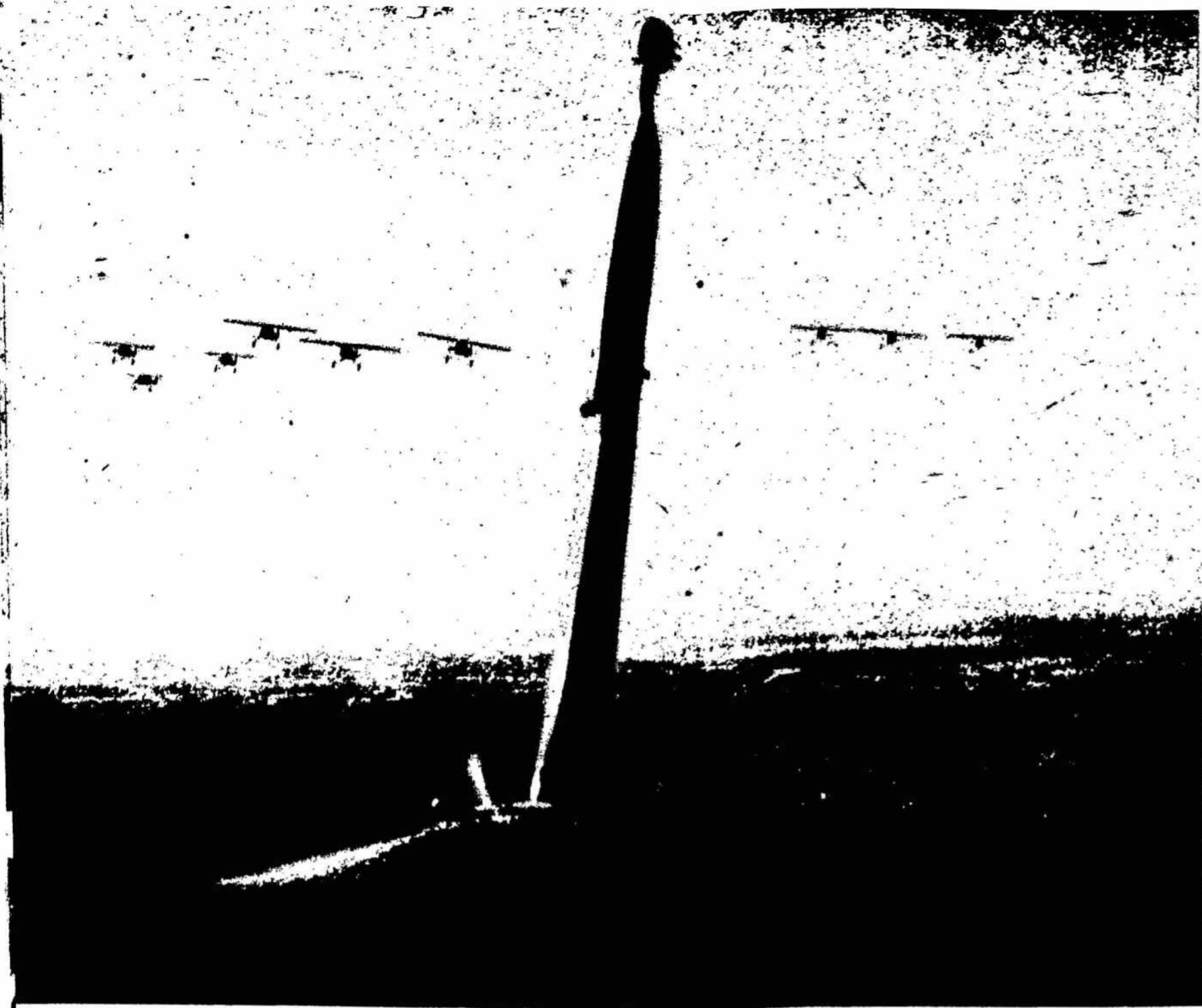
MŪSŲ GYVENIMAS IR DARBAS

Ramus taikos meto mūsų kariuomenės gyvenimas ir darbas nuolatinėse savo būstinėse griežtai pasikeitė. Pagal momento reikalavimus žymiai sustiprintos mūsų ginklo pajėgos plačiai aprėpė Lietuvos žemę, ypač stropiai susiburdamos prie mūsų rytinių ir pietinių pakraščių, iš kur galėjo į mūsų kraštą veržtis nugalėta ir stumiama Lenkijos kariuomenė. Gausūs mūsų kariuomenės visų ginklų rūšių daliniai turėjo gyventi ir dirbti jau nebe kareivinių, bet lauko gyvenimo sąlygomis. Jau nekalbant apie bendrą gyvenimo aplinkybių pasikeitimą, galėjo atsirasti ir visa eilė įvairiausių nepatogumų, kurių neturėjo ir nejautė mūsų tikrosios tarnybos kariai, gyvendami ir dirbdami nuolatinėse savo įgulose ir būstinėse. Tačiau nežiūrint į visa tai, mūsų karys ir šiomis lauko gyvenimo aplinkybėmis lygiai rūpestingai turi atlikti visas savo karinio gyvenimo ir darbo pareigas.

Šia didžiojo mūsų kariuomenės pasirengimo proga tiek tikrosios karo tarnybos, tiek atsargos kariai dar kartą įsitikino, kad karo gyvenimo būklės metu dar daugiau, negu manevruose ar poligone, tenka gyventi, dirbti ir tvarkytis nepalankiomis, nepatogiomis lauko gyvenimo aplinkybėmis. Gal ne vienas atsargos karių, ypač iš šviesuomenės tarpo, visai gyvenimiškai patyrė, koks sunkus, sudėtingas ir kietas yra tikrasis kario gyvenimas, kuris visu savo ryškumu ir tėra pajuntamas

tik kariuomenei einant savo pareigas betarpiškoje savo krašto sienų sargyboje. Čia, kaip matome, visi lygiai yra paskendę savo darbuose ir rūpesčiuose, kad, nors ir sunkesnėmis aplinkybėmis, tinkamai atliktų kiekvieną pareigą, kiekvieną vidaus santvarkos ir programinio karinio mokymo darbą.

Reikia pasakyti, kad tik sunkiomis ir nepatogiomis karinio gyvenimo aplinkybėmis karys parodo savo tikrojo karinio pasirengimo, užsigrūdinimo ir vyriško kantrumo kokybę bei lygį. Tik lietuje, šaltyje ir darganose ilgą ir sunkų žygį atlikęs karys, visų patogumų neteikiančiame poilsyje ar net vėl paskirtas bet kurioms tarnybos pareigoms — pats geriausiai pajunta ir be žodžių įtikinančiai parodo savo draugams ir viršininkams, kad jis kantriai ir vyriškai, be skundo ir nereikalaudamas užuojautos eina toliau savo kietą kario pareigą. Kiekvienas žmogus gali suprasti, kad didžiulio kariuomenės organizmo gyvenimas ir darbas negalima patogiaai vykdyti vien tikta uždengtose laboratorijose ar kareivinių rūmuose patogiomis sąlygomis. Pagaliau pačios grumtynės karo metu juk vyksta atvirame kautynių lauke. Taigi tą lauką pažinti, jame sugebėti veikti ir nugalėti visus lauko gyvenimo ir karinių veiksmų nepatogumus ir sunkumus yra kariuomenės ir kiekvieno kario būtina pareiga. Todėl kiekvienas karinio gyvenimo sunkumas, kiekviena sunki

bantį ūkininką ar fabriko darbininką, taip lygiai nėra pagrindo tai daryti, kada matome sunkius žygius atliekančius savo kariuomenės vyrus, visus sunkumus ir nepatogumus nugalinčius mūsų kariuomenės dalinius. Tai juk yra toks pat būtinas ir garbingas darbas, kurį ne dėl savo patogumo, bet dėl pareigos turime nugalėti žiaurios ir kietos tautų gyvenimo realybės akiivaizdoje. Šiuo metu mūsų kariuomenės eilėse gyveną ir dirbą atsargos karių tūkstančiai turėtų kuo giliau visa tai suprasti, įsisąmoninti ir grįžę prie savo kasdieninių darbų bei pareigų — kuo plačiausiai tą susipratimą ir pažiūrą skleisti visuose mūsų tautos sluoksniuose. Juk tik pats pagrindinai šį karinį gyvenimą pažinęs ir juo gyvenęs artimomis karo meto aplinkybėmis geriausiai tai galės suprasti pats ir nušviesti kitiems. O tas visas gyvenimas ir darbas

ŽEMĖS IR ORO KELIAIS

aplinkybė ar net kuri nesėkmė taikos metu — karį ir kariuomenę labai rimtai grūdina ir brandina baisingam ir sunkiam kautynių darbui. Kiekvienas sąmoningas ir pakankamai kultūringas kovotojas turi žinoti ir suprasti, kas jo laukia, drauge nepamiršdamas, kad priešingoje pusėje veikia toks pat žmogus, kuris taip pat kenčia visus to paties karinio gyvenimo ir darbo sunkumus ir kautynių išgyvenimus. Nereikia taikos metu gyventi vien tiktais paviršutiniškais optimistinėmis karo gyvenimo iliuzijomis, o tam gyvenimui pažiūrėti į akis visa kietos tikrovės realybe. Tą realybę, kalbant apie gyvenimą ir darbą, bent iš dalies mums gali pavaizduoti ir dabartinis mūsų gyvenimas lauke. Jį kantariai tvarkyti ir dirbti yra mūsų svarbiausia pareiga ir pagaliau tikrasis vyriškas pasididžiavimas.

Kalbėdami apie mūsų visuomenės ir apskritai prašalaičių pažiūrą į mūsų karių taikos meto gyvenimą ir darbą, jau daug kartų karinėje spaudoje esame kėlę mintį, kad kaip kiekvienas darbas, taip ir karinis gyvenimas bei mokymas yra lygiai prasmingas, garbingas ir natūralus. Esame lyginę, kad kaip niekas nesisieloja ir nesistebi, matydamas sunkų darbą dir-

turi tikslą siekti to kovotojo idealo, apie kurį mums trumpai ir aiškiai nusako Pėstininkų statutai: „Drausmingas, karštai mylįs Tėvynę ir pasiryžęs dėl jos mirti, narsus, stiprios dvasios ir nepalaužiamos valios, pasitikįs savimi ir savo vadais, kantrus, patvarus ir atkaklus — toks buvo Lietuvos kovotojas Nepriklausomybės kovose, toks jis turi būti visada ir toks jis bus“.

Kietas kario gyvenimas ugdo tikrąjį vyriškumą, grūdina valią ir jėgą, ir moko kaip reikia, savęs atsižadant, ryžtis ir aukotis aukštesiems tautos idealams—krašto laisvei ir nepriklausomybei ginti

VAIZDAI PRIE ADMINISTRACIJOS LINIJOS — mūsų spec. koresp. nuotr.

Karys pagirdo suvargusį gyventoją iš anapus linijos; internautieji; mūsų vyrai skaito „Kari“; (dešinėje) anos pusės gyventojai ardo lenkų sargybos būdelę; valomi ginklai; lauko gyvenimas

Administracijos linijos sargyboje

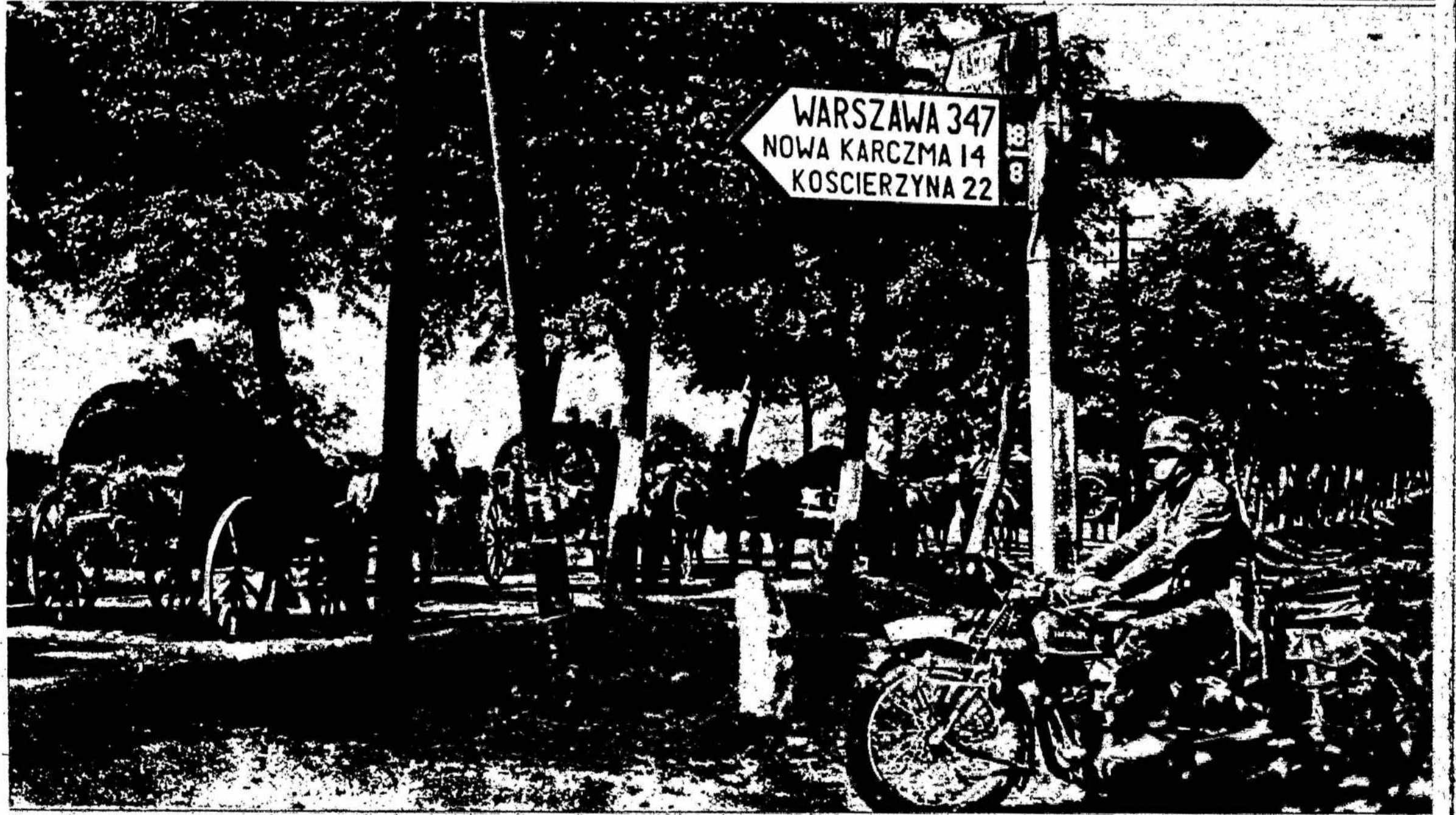
Šiais metais jaunieji ūkininkai (JŪR) labai gražiai pasirodė savo parodėlėse. Čia matome jaunųjų išaugintus ir prižiūrėtus javus, daržoves ir gyvulius

Iz. Girčio nuotraukos

Vokiečių moto-
rizuoti daliniai
važiuoja per de-
gantį kaimą

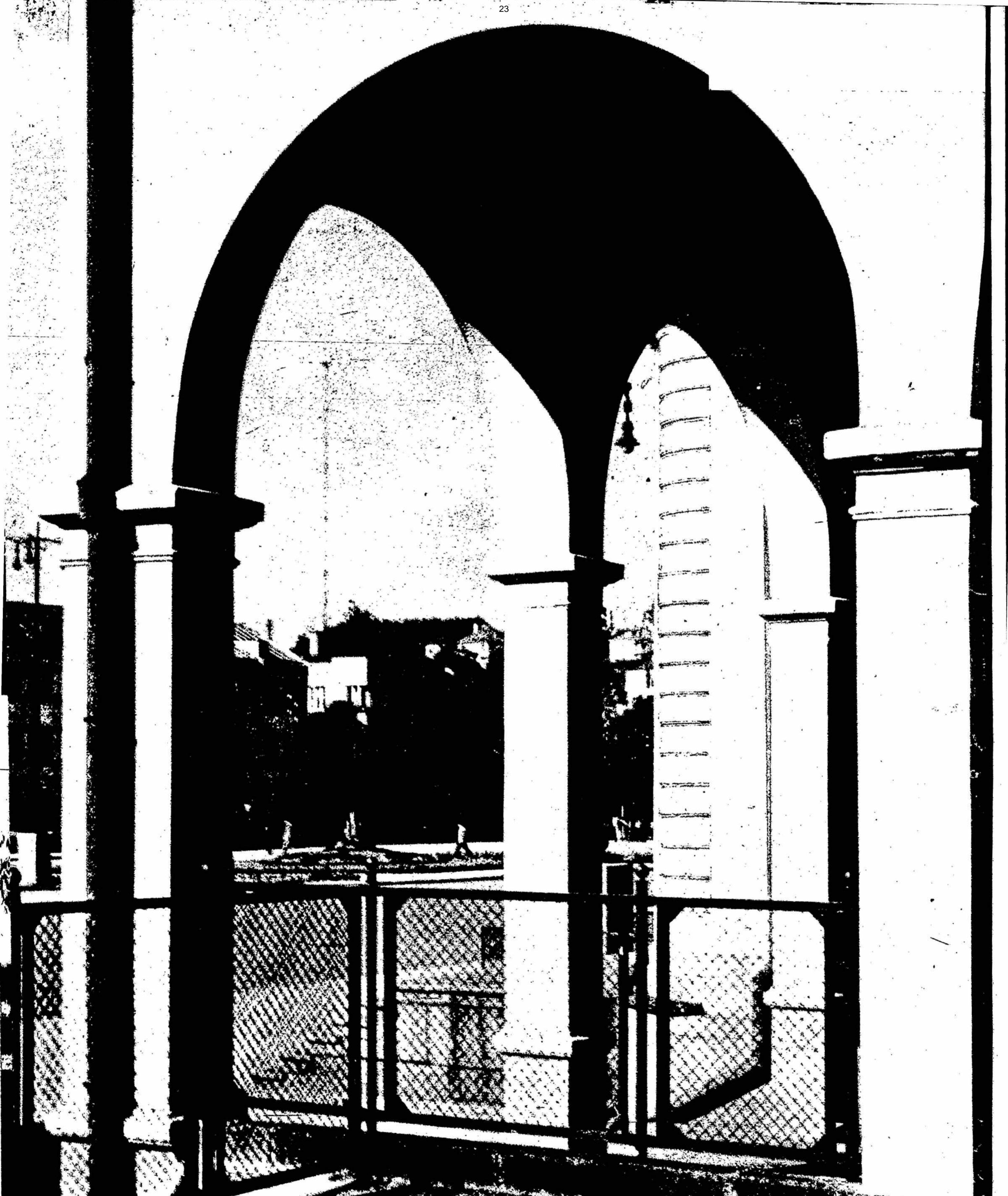

Vokiečių kariuo-
menės gurguolė
Lenkijoje

Svedinio sunai-
kintas artilerijos
pabūklas

KARLS

„SPINDULIO“ GILIASPAUDE